

Kasdieną-

Darbo Diena
Prez. Trumanas ir žydai
Bažnyčia ir Franco
Durnavoja

Chicagoj Darbo Diena šiemet bus minima labai plačia skale. Soldier Field retai kada matė tiek minių, kiek ji matys šį pirma dieną.

Demonstracija organizuoja Chicago Darbo Federacija. Neoficialiai prie jos prisidėdą ir CIO. Kalbės Wm. Green. Ar jis pasirodys tinkamoj politinėj aukštumoj?

Ši demonstracija signalizuoja pradžią politinės kampanijos, kuri pasieks čiukurą prezidentiniuose rinkimuose.

Du metai atgal prez. Trumanas pasrė britų valdžią, kad ji išleistų Palestinon bent 100,000 žydų.

Jis jau nebedrįsta atnaujinti savo prasidėjusios. Kodėl?

Jis nori užgauti smurtu ir prievarta plūtojančią politiką. Jai jis nustato žalias šviesas.

Ispanijos katalikų bažnyčia kasmet gausa iš fašistų valdžios gausių dovanų—apie šešis milijonus dolerių.

Ranka ranką mazgoja. Už tiek milijonų dolerių kur tu nelaiminsi fašistų šunų!

Kalbėdamas apie padėtį Kinijoje generolas Wedemeyer pabrūkė šią mintį: Vien tik ginčiuoja jėga negalima nuslopinti komunistų.

Tuomi jis norėjo pasakyti, kad komunistus galima nukonkuruoti tik reformom, demokratija.

Bet tikra demokratija sudaro pagrindą visų demokratinių sričių bendradarbiavimui, įskaitant ir komunistus. Tuomet ginčiuotos jėgos vertojimas savimė atpuola.

Ar Wedemeyer už tokią demokratiją?

Chicagoj gyveno tokia pora, kuri vadinosi Antanas ir Ona Sasnauskai. Kasdien juoda trankėsi po savo aplykėtas salūnas. Tankiai jie atsiderdavo policijos belanęj atsivėsiminui. Ona nuždė Antaną, supiausėsi jo kūną į šmuntus.

Dabar ji sako: jis žuvo kaip šuo ir aš žūsiu kaip šuo.

Girtos neapykantos aukos.

Tegul geri žmonės neapalpsta iš juoko, skaitydami "Sandaros" (Nr. 35) pranešimą, kad poetas Liudas Gira išsiūstas į koncentracijos stovyklą.

Jau virš metai laiko, kai Liudas Gira yra miręs.

Ar pono redaktoriaus galvo, gaidukai užgiedoję?

New Yorko "Times" rašo, kad mums (Amerikai) Graikijos reikalai dar svarbesni negu patiens graikams.

Jeigu taip, tai graikai monarhistai ir fašistai yra tik įrankiai tolimojo dėsno rankose. Tai tik čiucėlaai.

Darbo Dienos proga Wm. Green, Darbo Federacijos prezidentas, išleido atsiskaitimą į savo organizacijos narius. Dali atsiskaitimo rasite šios dienos editoriale.

Gia pridursim, kad Wm. Green nekaip atsiliepia apie darbinę gerovę. Jis sako, kad ji yra paviršulinė, paremta "visa eile laikinių faktorių". Ji nėra pastovi.

30,000 Mainierių Stoją Streikan

NESUSITARIA DĖLEI GAMYBOS RUHR'E

Priešingai Francuzijai ir Sovietams, Britai ir Amerika Pakels Plieno Gamybą

LONDONAS, rugp. 29.—Amerikos ir Britanijos autoritetai nutarė, savo žmonių lėšomis, padvigubinti plieno gamybą Vokietijoje, ypač Ruhr srityje, nors Francuzija ir Tarybų Sąjunga tam priešingos.

Francuzija ir kitos Europos šalys bijo, kad kėlimas Vokietijos gamybos, ypač plieno, reikis atsteigimą Vokietijoj militarizavimui ir pagalbą apsiginkluoti, o ginkluota ir galinga Vokietija vėl bus pavojinga taikai.

Amerikos ir Britanijos militaristai, matomai, tikisi, kad galinga Vokietija bus galima panaudoti savai politikai Europoj.

Amerikos militarinis galva Vokietijoj, gen. Lucius Clay, taip ir Britanijos—gen. Sholto Douglas, sako, kad jų planas reikalauja apie 70% padidinti plieno gamybą Ruhr srityje.

Gen. Clay jau senai stoja už Vokietijos industrijos "ant kojų pastatymą", bet tam priešinosi Valsleybės Departmentas: "Atrodo, kad gen. Marshall tapus V. D. galva, militaristų politika Vokietijoje laimėjo."

Tatai, manoma, prastai paveiks ir Francuzijos užsienio politiką, ir ves francuzus daugiau artintis su TSRS.

Gen. Clay, sakoma, nepaisys

Sovietai Nepaiso Kinijos Uždraudimo

LONDONAS, rugp. 29.—Muskovs radijas skelbia, jog Kinijos valdžios paskelbimo, kad draudžia svertimų šalių laivams plaukti į Dairen uostą, Sovietai nepaiso.

Einant Kinijos su TSRS sutartimi, Sovietų laivai turi teisę taime uoste veikti ir dėlto tas paskelbimas nebus paaismas.

Hartley Nesitiki Buti Išrinktu

WASHINGTONAS, rugp. 29.—Kongresmanas Hartley, autorius su Taftu, biliaus varžymų darbo unijų, sako, nekandidatuosius daugiau į Kongresą. Matomai jis nesitiki būti išrinktu, nors nevien darbo unijos, bet visi pažangūs žmonės jo nekėndia už tą bilij.

WASHINGTONAS. — Vidaus Reikalų Ministerija skelbia, jog Alaskos bus įkurtas uostas, kurian visą laiką galės įplaukti laivai—ziemą ir vasarą.

Tai teisybė.

Pabrango—ir dar kaip—Plymouth, Chevrolet, Hudson, Packard, Lincoln, Mercury, fordukai.

Studebaker įvažiuo tu profesionalė. Laukite kitų metų. Įsitorija atsikartos.

Į kalną, į kalną, bet kaip bus su pakalne!

L. Prūseika.

TSRS Sinlo Skirtinga Korėjai Balsavimą

Stoja Už Visos Korėjos Liaudies Steigiamą Seimą

SEOUL, rugp. 29.—TSRS atstovas bendroj komisijoj atmetė Amerikos pasiūlymą Korėjoj plebiscito kaip propagandos žygį ir padarė savo pasiūlymą sudaryti visos Korėjos Liaudies Seimą. Sovietai taipgi nenori įseinti ty, kurie buvo priešingai Maskovs konferencijos nutarimams Korėjos reikalui.

Amerikos atstovai nori, kad visiemis būtų laista dalyvauti balsavime, kurie buvo priešingai Amerikos-Sovietų planui Korėjoj.

Sovietų militarinė galva gen. Stikovs kaltino Korėjos reaktinikus, kurie Amerikos zonoj veda areštus karių, o Amerikos militarinė valdžia jiems leidžia tai daryti.

Arabai ir Žydai Bendrai Veikia

JERUZALĖ, rugp. 29.—(ALN)—Apie 70,000 arabų ir žydų darbininkų buvo pasitraukę streikui, bet streiko išvengė Britanijos Karo Ofisui sutikus pildyti jų reikalavimus.

Tarp kitų pagerinimų, bendrai veikdami žydai ir arabai, laimėjo vieną savaitę apmokamų atostogų.

Suvalstybina Žvejųjimo Industriją Meksikoj

MEKSIKOS MIESTAS, rugp. 29.—Vyriausybė pradėjo nacionalizuoti žvejųjimo industriją. Pravesta dekretas, kuris draudžia svertimų šalių laivams žvejoti Meksikos vandenys.

Tatai padaryta, kad smogti svertimų korporacijoms ir vietiniams žvejybos spekuliantams, kurie nesikaitė su Meksikos įstatymais žvejybos kontrolei.

Kunigai Tiksliai Sukėlė Rūšes, Sumiti

BELGRADAS, rugp. 29.—Kroatijos premieras Vladimir Bakarić sako, kad už rūšes, kuriose vienas kunigas užmūstas, kalti patys kunigai. Jie tiksliai sukėlė rūšes, kad valdžią diskredituoti.

Atsakingi už tas rūšes kunigai sumiti, kaip sumiti kalti už kunigo nužudymą.

Egiptiečiai Nesitenkina Vien Streiku

ALEXANDRIJA, rugp. 29.—Kada elektros monopolištai atsakė pakelti darbininkams alius, darbininkai išėjo streikan, bet jie ir tuo nesitenkino. Jie sistematiniai "gesino" visas gatvi šviesas.

Policija suėmė 120 darbininkų, bet "gesinimas" nesilovė iki reikalavimai neįsipyditi.

Žemės Drebėjimas
SANTIAGO.—La Serena srityje, Čilėj, jaustas stiprus žemės drebėjimas.

SIŪLYMAS EGIPTO REIKALE ATMESTAS

Europa Turės Pati Sėve Atsibudavoti, Sako Trumanas Kongresui

LAKE SUCCESS, N. Y., rugp. 29.—Egiptas vis spiriasi, kad Jungtinių Tautų Saugumo Taryba įsakyti Britanijai ištraukti savo armiją iš Egipto tuojau. Brazilijos delegatas buvo pasiūlyęs kompromisą, kad Egiptas ir Britanija atnaujintų derybas tuo reikalui, bet tas kompromisas negavo 7 balsų. Lenkijos atstovas balsavo prieš, o TSRS, Colombijos ir Sirijos atstovai susilaikė nuo balsavimo.

Indonezijos Eina 19 Vietų Mūsųai

BATAVIA, rugp. 29.—Olandai skelbia, jog Indonezijoj net 19 vietų eina mūsųai tarp Olandijos ir Indonezijos armijų, nors Jungtinių Tautų Saugumo Taryba įsakė tuojau mūsųai sulaukyti.

Mūsųose jau užmušta 89 asmenys, sužeisti yra 212 ir du dingę. Kiek indonezų žuvo nekelbiama.

Daugiausia mūsųų įvyksta Javoje ir Sumatroje.

700 Mainierių Žuvo Nelaimėse

PEIPINGAS, rugp. 29.—Daugiau 700 mainierių žuvo Mentoukou kasyklų nelaimėse vien per tris mėnesius. Trys šimtai mainierių prigėrė kai atidarytas naujas šaftas į mainis liepos mėnesį.

Kad spačia valdžia kaltinama, kad spēka verčia angliakasių juo greičiau įgavst kasę, nežiurint, kad jų gyvastis neapsaugotos.

Gera dalis tos srities kasyklų jau yra liaudies armijos rankose, tai likusios Čiang valdžios rankose galvutrūkščiai skubinama darbas nepaisant angliakasių saugumo.

Cianguas Siučia Dar 30,000 Prieš Komunistus

NANKINGAS, rugp. 29.—Nacionalistai valdžia pasinusio 30,000 marinių į Šikūnuo, apie 60 mylių nuo Tsingtao, bombardavimui komunistų pozicijų.

Čiang valdžios daviniai pripažėstai, kad komunistų kariuomenės jėga į Loyang, senovės Kinijos sostinio pirmiesčius, Honan provincijoj.

Jie persikėlė Yellow up—jie siaurės ir nukirto Lung-Hai gelžkėlį.

Francuzijos Kviečių Derlius Mažas

PARYŽIUS.—Premieras Ramadier sako, kad kviečių derlius šiemet Francuzijoj sieks apie 15,000,000 bušelių, o normalis reikalavimas yra 48,000,000 bušelių. Taigi, kviečių labai daug stokos.

Sudėgė Trafiko Nelaimėje

SCHENECTADY, N. Y.—Du trokio vežikai sudėgė kai jų trokas nukrito į griovį ir abu darbininkai užgriuvo.

Gali Užsidaryti Apie 150 Kasyklų

Valdžia Nedaranti Griežtų Žygių Kriziui Nugalėti

LONDONAS, rugp. 29.—Yorkshire srityje plinta angliakasių streikas. Streikierių skaičius jau pasiekia 30,000. Gali visai užsidaryti 150 kasyklų. Streikas yra išreikšimui pritarimo vienos kasyklų darbininkams, kurie sustojo dirbę prastoms aplinkoms prieš padidinantį darbo.

Angliakasiai taipgi sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

Angliakasių unija reikalauja preroganzavimo Atlee ministro kabinete.

Laikraštis "Tribune" sako, kad būtina padaryti valdžioje didelių pakaitų. Darbiniai vyriausybė bijo imtis griežtų žygių kriziui nugalti, taigi ji veda prašingą užsienio politiką.

TSRS Atmetė Atomines Kontrolės Planą

LAKE SUCCESS, N. Y.—Tarybų Sąjungos atstovas Andrej Gromyko vėl atmetė Amerikos atominei kontrolei planą, pareikšdamas, kad tas planas paremtas nepriimtinu principu.

Klausiusij Gromyko kalbos tačiau sako, kad joje yra elementas, kuris rodo, jog būsį galima sustarti.

Atomines Komisijos nariai, sakoma, šiuo tarpu turi daugiau vilties kaip pirmias turėjo.

Ima Blogą Pavyzdį Iš Amerikos

BEYROUTH, rugp. 29.—Lebanono valdžia pastimojo išardyti unijas. Tam tikslui įneštas bilius, kuris sako, kad unijos neleidžia darbininkams gauti darbą, dėlto turi būti panaikintos.

Lebanono reaktininkai pasimokino iš Tafto-Hartley įstatymo, ir nori savo šaly tai pravesti.

Ragina Atiduoti Atominę Bombą Jungtinėm Tautom

LONDONAS, rugp. 29.—Britanijos Mokslinekų Darbuotojų Sąjunga siūlė Amerikai pavesti atominę bombą Jungtinių Tautų organizacijos kontrolei. Ši organizacija sako, jog laukti kada santykiai visų tautų bus taubuli, negalima, nes to ligai nebus, o gal ir visai nebus, jei vienint priėti kitus ginkluosius, vienint kitėms grąstins. Pavėdimas toks bombos J. T. pagerinti santykius ir panaikintų atominio karo pavojų.

Italijon Atsiūsta Naujos Kariuomenės

LEGHORN, rugp. 29.—Virš 500 Amerikos karių grįš iš Italijos, nes juos pavarduoti pasusta 525 kariniai karai.

Tie karai bus paskirstyti į didimesčius ir bus iki Italijoj laikysis okupacinės armijos.

Amerikos Mariniai Grumiasi Su Partizanais

TSINGTAO, rugp. 29.—Būrys Amerikos marinių susikirto su Kinijos partizanais apie 50 mylių nuo šio miesto. Partizanai, manoma, komunistai, pastebėję marinius apšaudė juos, o šie atsakė tuo patin.

Mariniai paskui pasitraukė be nuostolių.

Kinai nušovė vieną Amerikos orlaivį, kitą du tačiau išsigelbėjo.

Italijon Atsiūsta Naujos Kariuomenės

LEGHORN, rugp. 29.—Virš 500 Amerikos karių grįš iš Italijos, nes juos pavarduoti pasusta 525 kariniai karai.

Tie karai bus paskirstyti į didimesčius ir bus iki Italijoj laikysis okupacinės armijos.

VILNIS

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$3.75, Chicago \$9.00, six months \$4.75; Canada \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$9.00, six months \$4.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$3.00, six months \$1.75; outside of Chicago, one year \$2.50, six months \$1.50.

Advertising rates on application, 3116 South Halsted St., Chicago, 8, Ill. Phone VICTORY 7222-7228. Entered as second class matter September 23, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

DARBO DIENA

1936 metais, Darbo Dienos proga, prezidentas Rooseveltas sveikino Amerikos darbininkus šiais žodžiais: "Mūsų nacionalės ekonomijos tikslas turi būti tas, kad kiekvienam darbininkui turi būti užtikrintas darbas ir tinkama pragyvenimui alga. Tokia alga turi užtikrinti darbininkui ir jo šeimai pragyvenimą, sulgy amerikiniu standartu padorumą, laimės ir sąvagarbos... Darbininkai nepasitenkins kuo nors mažesniu."

Šiais laikais, kada Amerikos nacionalės pajamos daug didesnės ir daug didesnis darbo produktumas, darbininkų uždabariai nėra didesni, bet mažesni. Juo labiau didėja monopolinio kapitalo pelnų aruodai, tuo sunkiau šios šalies darbininkams. Raketieriškas kainų kėlimas dar labiau mažina darbininkų uždabarius.

Kapitalo ofensyva ekonominiam ir politiniam fronte yra ta vyraujanti problema, kurioje Amerikos darbininkija turi susikoncentruoti šių metų Darbo Dienos šventėse ir demonstracijose. Būtų didžiausias prasižengimas žiūrėti į Darbo Dienos šventę, kaip į formalų tuščių pasilinksminimų šventę. Gal to norėjo JAV Kongresas, kuomet 1894 metais nužymėjo tą dieną darbininkų dieną, bet praicitės tradicijos ir dabartinė tikrovė iškelia Darbo Dieną į daug didesnes aukštumas.

Darbo diena yra kovos diena. Tikriausiai jos autoriais buvo tie kovotojai, kurie 1880-90 metais grindė pamatus darbininkų judėjimo, kūrė unijas ir vedė ištvėringą kovą už atstovų valandų darbo dieną. Ir Amerikos Darbo Federacijos praelytė buvo švietisvų progresyvių momentų.

Peter J. McGuire buvo vienas iš tų darbo unijų pionierių, kurio kreditui gal labiausiai priklauso Darbo Dienos įsteigimas. Dar tais tolimais laikais jis aiškino Amerikos darbininkams, kad jie turi vesti savystovių politikos liniją, skirtingą nuo kapitalistų, kad darbo unijoms turi rūpėti ne tik duonos ir sviesto klausimai, bet visos bendruomenės klausimai. Socialistas savo pažinomis, jis buvo vienas iš įsteigėjų Amerikos Darbo Federacijos (1886 m.).

Chicago Darbo Federacija, kuri pradžioje vadinosi "Trades and Labor Assembly", taip pat pasižymėjo kovose už atstovų valandų darbo dieną. Tai Chicago įvyko Haymarket tragedija, o vėliau gelžkelių streikas su Debu priešakyje. Tai Chicago davė progresyvei Amerikai gubernatorių Altgeldą, kuris daug kuo panašus į mūsų dienų Henry Wallace'ą.

Ne tik pravartu, bet būtina reikalinga prisimint tas kovas ir tas tradicijas šių metų Darbo Dienoj.

Šioj Darbo Dienoj Philip Murray didžiulį balsą įspėjo Amerikos darbininkus, kad jų laimėjimas grūmoja didžiausias pavojaus. To pavojaus vardas — Tafto-Hartley Aktas. Kuo jis yra nereikia atkartoti. Bet Philip Murray priduria šią reikšmingą pastabą: "Tai dar ne viskas. Kongresmanas Fred Hartley žada dar žiauresnių įstatymų sekanciais metais. Kiti, kurie kalba varde stambas biznio, palaiko jį."

Taip, kongresmanas Hartley ir jo šalininkai žada dar daugiau skorpionų, nes jie mano, kad ans drakoniškas aktas dar nėra užtenkamai dangingas.

CIO vadas atsišaukia į visus Amerikos darbininkus, ne tik organizuotus, bet ir

neorganizuotus suglausti savo eiles ir atmušti reakcijos atakas. Jis primena ir tą kokius atbalsus pagimdė visam pasauliui reakininkų ofensyva Amerikoje. Philip Murray pabrėžia: "Visam pasauly reikiškas baimė, kad mes slopinam civilės laisves, kad mes atsisakom nuo toleranciskumo ir progresos."

Toks nusistatymas neša pragaištį, veda prie katastrofos.

Ko mums reikia? Murray atsako: "Mes turim nutiesti pagrindus naujims įstatymams, kurie nežeistų laudies interesus, bet stiprintų liaudį. Mes turime darbuotis už aukštesnes minimum algas, už stiprią nacionalės sveikatos programą, už praplėtimą socialinio saugumo, už praplėtimą švietimo sistemos, už sustiprintą namų statybą ir už tai, kad būtų liautasi persekoti mažumas."

Savo atsišaukimo pabaigoje Philip Murray kuo ryškiausia užakcentuoja karelingumą šio laisvės stiprinti politinę veiklą.

Šioj Darbo Dienoj, visuose šalies kraštuose, visuose jos centruose, bus duota signalas: Ruoškitės 1948 metų rinkimams!

Su šiuo mes perėmame prie Greeno, kuris Darbo Dienoj kalbės Chicagos Soldier Field. Mes tikimės, kad tai bus didinga darbininkų solidarumo demonstracija. Joje, be Darbo Federacijos narių, dalyvaus ir CIO nariai ir nepriklausomų unijų nariai.

Wm. Green savo laikui pareiškė, kad Darbo Federacija rengiasi prie didžiausios politinės kampanijos visoj savo istorijoje. Gerai. Savo atsišaukime Darbo Dienos proga, Wm. Green metė šūklį: ADF tik pradėjo kovą prieš Tafto-Hartley įstatymą! Mes sustiprinsim tą kovą iki aukščiausio laipsnio!

Wm. Green sako: "Mes nenusileisime reakcijos jėgoms ir neleisime joms kontroliuoti šią šalį... Mes pavartosime visą savo ekonominę galią, ginant savo narių teises... Mes pavartosime kiekvieną progą parparodyti, kad Tafto-Hartley Aktas yra nelegalus."

Bet tų priemonių neužtenka. Greenas tęsia: "Sekanciais metais darbininkai turi įtempt visas savo politines jėgas, įtempt labiau negu kada nors praelytė. Mes turim susivienyti ir nugalėti kiekvieną Kongreso narį, kurie balsavo už tą nepakenčiamą įstatymą. Mes privalome išrinkti į Kongresą ir valstijų legislatūras tokius kandidatus, kurie būtų tikrais laudies valios reiškeėjais ir kuriuos nepalenktų joks spaudimas savanaudiškų, didžpiniginų grupių, kurios valdė 80-tąjį Kongresą."

Tik tuo politiniu veikimu galima sudaryti sąlygas juo gretesniai atšaukimui Tafto-Hartley biliaus.

Viskas bus tvarkoj su šiuo Wm. Greeno atsišaukimu, jei jo sveikas, stiprus ir sultingas turinys bus pagrindu intensyves, kūrybinės politinės veiklos. Ta veikla bus tuo stipresnė, jei ji bus suderinta su CIO politine veikla.

Vienybė pirm visa ko!

Neatmezgamas Mazgas

Krizis graikų fašistų-monarchistų tarpe yra savo rūšies neatmezgamas mazgas. Daroma visokios kombinacijos ir manevrai. Amerikos ambasadorius paėilių konferuoja su visais "lyderiais". Prez. Trumano pasiuntinys Griswoldas tupčioja ir "kairėn" ir dešinėn ir nieko iš to neišena.

Po visos savaitės visokių planų ir manevrų vežimas nei iš vietos. Vėl kreipiamasi į tą patį Maximos, kad jis gelbėtų situaciją.

Net minkštakiniai liberalai mato, kad išsikasti iš krizio negalima. Bėda bėda veja. Neatmezgamas mazgas tokiu ir pasielkia.

Is Washingtono skrenda į Atėnus dar vienas ekspertas, Loy Henderson. Jis vežasi naujų "triksių" maišelį. Vargiai jis bus tas burtininkas, kuris iš chaos sudarys tvarką.

Ši situacija dar labiau diskredituoja Graikijos reakininkų klūką. Tik vieną darbą ji težiņo—keršyti Graikijos liaudžiai.

APŽVALGA

SUFUSERIAVO

Kongresinio komiteto išleista knygelė "Fascism in Action" duoda teisingų informacijų apie fašistų veikimą kitose šalyse ir apie jų ideologiją Vokietijoje ir Italijoje. Surinkta nemaža davinijų apie fašizmo istoriją.

Kongreso reakininkai ilgai priešinosi tos knygelės išleidimui. Bet kada pasirodė, kad bus perdaug jau vienišališka ignoruoti fašizmo pavojų, tai nutarta ją atspausdinti.

Tačiau, beveik paskutinėj valandoj, nutarta įdėti į tonkių priedų, kuriais jos vertė žymiai pagadinta.

Kongresmanas Fred Busbey padarė palyginimų tarpe komunizmo ir fašizmo. Jis bando įkalbėti, kad tarpe komunistų ir fašistų nėra skirtumų. Jis ignoruoja net tą fundamentalią faktą, kad fašizmo sunaikinime Tarybų Sąjungą sulosė vyraujančią rolę. Ar mirtina kova tarpe komunistų ir fašistų reikiška jų panašumą?

Kongresmanas Busbey mato panašumą tarpe tų dvių sistemų, tarp kitko, ir tame, kad jos "užneša nepriklausomas darbo unijas".

Fašizmas sunaikino darbo unijas, o Tarybų Sąjungoj darbo unijos buvo ir tebėra pirmalapsniū faktoriumi. Ir su tuo faktu sutinka ir jų užgriaiva visų kitų šalių darbo unijos, įskaitant ir Amerikoninį Kongresą Industrinių Organizacijų (CIO). Tarybų Sąjungos darbo unijos priklauso prie Pasaulinės Darbo Unijų Federacijos, kurion, iš viso priklauso 75 milijonai narių.

Kongresmanas Busbey stato save ant juoko viso pasaulio unijistų akyse! Panašių "palyginimų" kongresmanas Busbey iškepė gana daug, dasikalbėdamas net iki to, kad Tarybų šaly "slopinama asmeninė iniciatyva".

Sufuseriuota ir ta knygelės-raporto vieta, kur kalbama apie Ispanijos civilį karą ir katalikų bažnyčios rolę tame kare. Pateisinama bažnyčios vadų pozicija, re-

miant generolą Franco ir kitus maštininkus. Tvirtinama, kad lojalistai grėšė bažnyčios pamatams, nors taip nebuvo. Jie tik atėmė bažnyčiai jos nepaprastas privilegijas, tokias privilegijas, kokių bažnyčia neturi bikoikių kitoj šalyj. Užtylima tas faktas, kad buvo kunigų, ypač baskų šalyj, kurie nuosirdžiai veikė už lojalistus.

Raportas primena, ką apie bažnyčios padėtį Ispanijoje sakė popiežius Pius XII, balandžio 1943 metuose: "Mes matėme, kaip jūs (ispanų) bažnyčia iškilo iš griuvėsių ir kaip ji žiebė krikščionišką dvasią jūsų įstatymuose, jūsų įstaigose ir visuose oficialioje gyvenimo pasireiškimuose".

Taip kalbėjo popiežius, girdamas tą reakcingą klūką. Taip sako to raporto autoriai.

Tai tokia jų "kova" su fašizmu!

A. Vitkus.

Rugpiūtė

Jaunystė, liūsvė apsižvalgė: Teks aukštas, skambantis dain. Anksči išiplakėme dalgį—[gus]! Ir į laukus—rugių bangas!

Barni sūviniuoja pribrendę, Šilauoja vyrų pradajūjos. Karšta diena su šypsniu brenda Pirmyn, tolyn—ne atgalios!

—Susėte, sparciau risk pėdų. —Ir tu, broleli, užsimok! Daug prakaito per veidus bėga, Bet nesinori dar namo.

Baros pakyla gubų eilės Ir klauso žvangancios dainos. Merginos prakaito, bet dailios, Sivaikar laimę uždainuos.

Ir štai—jau vakaras. Atvėsta. Rugienoj—gubos, o miaty— Atstatomi gražuoliai miestai, Kurios gurguolės tuoj lankys.

Jau duonos daug, daugiau nei [pernai]. Ir laimės šypsenų daugiau. Mašinos, stakės dunda darniai, Gyventi darosi lengviau.

Rankinas Norj Būti Senelium OTUPELO, Miss.—John Rankin, žinomas reakininkas ir rasistas, sakoma, norj mirusio senatoriaus Bilbo vietos ir kandidatus į Senatą lapkričio 4 rinkimuose.

DAR KELIOS PASTABOS

Savo straipsnyje "Priediskusių baigimo," d. V. Bovinas bandė LDS veiklą sukurti pasiremdamas klaidingu to veiklos supratimu. Tvirtindamas, jog LDS vadovybė rūpinasi tik sportu, d. Bovinas rašo: "Tokio padėtis vyrauja LDS veikloje, tai bloga."

Bet jeigu d. Bovinas būtų daugiau susipažinęs su LDS jaunimo veikla ir tada rasęs apie ją, tai jis būtų visai ką kita parašęs.

LDS Nacionalio Jaunimo ir Veikimo Komiteto programa yra sekama:

- 1. Veikimas sporto srity: bowling, baseball, basketball, ir tt.
2. Socialėj srity: rengimas pasilinksminimo vakarų, balių, šokių, ir kitokių pramogų.
3. Apšvietos srity: suruošimas prelekcijų, paskaitų, prakalbų, rodymas paveikly-movies, ir tt.
4. Meno srity: sudarymas dramos grupių vaidinti veikalus, organizavimas dainavimo grupių, organizavimas LDS choro ten, kur tas patartina ir reikalinga, nevarant konkurencijos su LMS choralis. Sudarymas muzikalių grupių, orkestrų, ansamblių, ir tt.

Bandydamas sumušti LDS sporto veiklą, Bovinas rašo, kad seniejį lietuvių susivienijimais "ir be turmenų... nariais skaitlingesni." Bet jis pamiršta tai, kad tie susivienijimai kasmet mažėja šimtais ir net tūkstantais narių. Tokia padėtis organizacijai nesveika.

Senųjų susivienijimų vadai irgi rūpinasi, kaip savo kuopose pagyvinti jaunimo veikimą. Katalikų susivienijimas ragina savo kuopas padėti jaunimui organizuoti sporto veiklą.

Beveik visos didžiosios fraternalės draugijos žyminio vieton stato sporto veiklą.

Turėtų būt aišku kiekvienam, jog sportas yra viena svarbiųjų priemonių, kurios yra mūsų Susivienijimui naudingos.

Kodėl gi d. Bovinas priešingas sporto turnamentams, o nuosirdžiai dirba meno festivaliams? Ar tai nėra vienpusiškas jo ištiklinimas?

Meno festivaliams mes visi dirbame, sukeliame nemažai tam gražiam darbiu aukų ir vis džiaugiamės puikiomis pasekmėmis. Niekas nesako, kad tokie festivaliai nereikalingi.

Bet sporto turnamentų niekas nefinasuoja. Patys sportininkai juos susiuruošia, patys jie ir visas išlaidas parėša. Tai kodėl sportininkams pavydėti sau turnamentus suruošti?

Aš manau, kad mes turime tokių veikimą parenti. Tą siaurą supratimą, kad sportas "mums kenkia," turime iš savo galvų išmūsti, nes toks supratimas žalos mūsų judėjimui padaro.

Dr. A. Bimba teisingai "Laisvėje" pastebėjo, jog

viršminėtas d. Bovino straipsnis "nepadės nei pasiraityti rankoves, nei stoti darban. Ne tokioje dvasioje jis parašytas." "Dabar Bovinas jau aiškiai ir atvirai išstoja prieš sporto veiklą," d. Bimba tvirtina. "Sportas yra svarbi jaunimo veiklos dalis. Jis yra dalis socialės veiklos. "Jaunimo socialė veikla, kurion nejeina sportas, yra išgalvota sektantinė veikla." Šiose diskusijose kaip tik ir pasirodė, kad pas ką kuriuos veikėjus yra sektantizmo.

Diskusuodamas apie sportą Bovinas visai ne vietoj ieško marksistų. Sportą juk myli ir palaiko visokių politinių pažiūrų žmonės. Tarybų Lietuvoje sportas aukštai statomas. Tarybų Sąjungoje didžiausi sporto festivaliai ruošiami. Todėl sportas nėra koks nors "kapitalistinės sistemos padaras." Amerikos Komunistų Partijos vadai ne tik pritaria sportui, bet dar ir dalyvauja jo rungtyne. J. Gasiūnas.

Aukos "Vilnius" Naudai

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes D. Gvalda, Downers Grove, Ill. .... \$3.00, J. Tylla, Chicago, Ill. .... 2.00, A. Pucevičius, Cleveland, Ohio .... 3.00, A. Zebrauskas, Chicago, Ill. .... 5.00, J. Klastov, Chicago, Ill. .... 5.00, Nuo piknio per P. Slekaitį, Scranton, Pa., 10.00, J. Vegelenė, Racine, Wis. .... 3.00, A. Garbaliuskas, Grandville, Ill. .... 1.00, G. Mateika, Ladd, Ill. .... 2.00, Burba, Grandville, Ill. .... 2.00, Širdingai dėkuojame visiems, kurie taip nuosirdžiai parėmėte dienraštį "Vilni". "Vilnius" Adm. GAILA ARKLIŲ. West Point (N. Y.) Miltarinė Akademija nusitarė išparduoti paskutinius savo arklius. Jų buvo likę tik 66. Seniau Miltarinė Akademija turėjo 530 arklių. Geri žirgai buvo Akademijos pažiba. Bet jų aukso amžius jau praėjo. Pirmam pasauliniam kare kavalerija lošė stambiają rolę. Ji lošė, bet jau daug mažesnę rolę antram pasauliniam kare. Bet antram kare kavalerija jau buvo mechanizuota. Chicago policijos departamentas nutarė perpus sumažinti policiniam raitelių skaičių. Juos nuims nuo arklių ir pasodins į motorciklus. Kalba Apie Naują Karą WASHINGTONAS.—Louis Starr, Užsienio Karo Veterarų komandierius, ragina sukurti didžiausią orlaivynų svietę, kad "Rusija ar kita kuri šalis" nedrįstų atakuoti.

Mokslas Menas Literatūra

IVAIRENYBĖS

Kadaise skaitomas labai galingu, mūsų prabėgusių dešimt metų perkūnas, dabar žmogus jį nugali. Štai kas dedasi New York'e:

Inžinierius John Anderson įtaisė prietaisą ant Empire Building, aukščiausio namo visam sviete, ir užėjus audrai net 12 sykių perkūnas atakavo tą prietaisą, bet nieko nepadare, neigi namui padaryta žalos.

Žmogus vis daugiau gamtos jėgų pakinko sau darbu.

Didieji bombanešiai—B-29 ir P-47 dabar naudojami miškams gesinti. Jie numeta didesnes vandeningas bombas ant gaisrų ir padeda juos gesinti.

Jei žmonės neikvotų bilionus dolerių naujoms karų pabūklam, jie galėtų žymiai savo gyvenimą pagerinti.

Svedijoj taip brangiai atsieina drabužių valymas, kad švedai siūncia drabužius orlaiviais į New York'ą išvalymui ir tai jiems mažiau atsieina, negu valyti Svedijoj.

Per vieną gegužės mėnesį Japonijoj buvo 201,000 gimimų, o 94,000 mirimų. Gimimai tiek daugėja Japonijoj, kad Amerikos militariniai autoritetai susirūpinę.

Japonija nedidelė sala ir taip joje jau per daug žmonių.

Beje, iš 94,000 mirusių 25,000 mirė nuo džiūtos, tai baisiai didelis nuostimtis džiūtininkų.

1840 metais nebuvo nė vieno baltveidišo sulaukusio 20 metų, kuris nemokėtų rašyti.

New York'e buvo 0.6% virš 20 metų turinčių žmonių, nemokančių rašyti.

Indianapoly buvo 0.11%. St. Louis 1.74%. Cincinnati 0.65%.

Idomu, kad New York'as su taip dideliu nuostimiu atėvių tiek mažai turėjo be-raščių.

Abėjotina ar dabar Chicago ir New York'as geriau stovi, kaip tada stovėjo raštiskumu.

Dr. Marynia Farnham rašo, kad Amerikos moterys, ypač turtingosios ir turinčios profesines ar kitokias karjeras, esančios nepatenkintos, manančios serga, kuomet tikrai jos tik nepasitenkinę.

Per dažnai ir judžius ėjimas, per daug rūkymo ir kitų stimuliantų erzina jas, padaro "sveikas sergančiomis."

Darbininkės moterys neturi laiko ir progos eiti pas daktarus iki gali pakęsti, tai neturi su jomis patyrimo.

paskleista net 3,676,000 egz.

F. D. Rooseveltas buvo pirmas J. V. prezidentų veutuoti takų bilių.

Komercijos Departmentas skelbia, jog Amerikos žmonių vidutinės įeigos \$1,200 asmeniui. Būtų klaida manyti, kad daug žmonių po tiek gauna.

Mississippi valstijoj čielos šeimos turi tik po \$550 įeigu. Kitur pietinėse valstijose mažai didesnės įeigos.

Taipgi yra žmonių Amerikoj, kurie turi daugiau kaip po milijoną įeigu. —A-n-s.

VELNIO SALA

Velnio sala, prie Pietų Amerikos, buvo ta vieta, kur Francūzija siūsdavo savo prasikaltėjus kriminalistus. Tai buvo katanga, baisesnė nei už Sibiro katangas carų laikais. Velnio salon siūsdavo galutinai "atgiedotus," nepataisomus kriminalistus.

Velnio salą, kaip pragarinės baumės vietą, pasirinko Napoleonas III. Per devyniasdešimt penkis metus ton salon (Francūzų Gvinėja) francūzų valdžia buvo pasinusius daugiau nebu 70,000 kalinių. Jų tarpe, kartais, būdavo politinių kalinių. Vienas jų buvo kapiotas Drefusas, dėl kurio apkaltinimo Francūzijoj buvo kilus didžiausia audra. Drefusas, pagaliau, buvo išlaisvintas. Jo išlaisvinime didžiausią rolę sulošė garsus francūzų rašytojas Zola.

Režimas Velnio saloj buvo toks brutalus, toks žvėriškas, kad 90 nuostimčių kalinių mirdavo, išbuvę ten tik 3-5 metus.

1938 metais francūzų valdžia išleido dekretą, nutraukdamą kalinių siuntimą Velnio salon. Gyvieji kaliniai turėjo būti grąžinti Francūzijon. Kurie bausmės terminas dar nebuvo išsibaigęs, tuos siuntė į St. Martin de Re kalėjimą ir į kitus kalėjimus.

Karas, betgi, suardė grąžinimo trafiką.

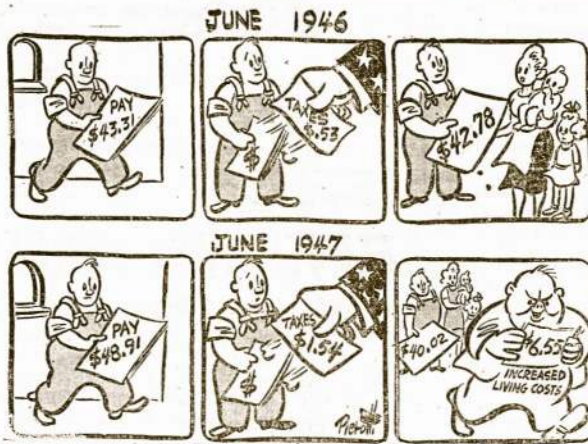
Pereitais metais iš Velnio salon grąžinta 1,582 kaliniai. Daugelis jų išbuvo trėmimo po 30-40 metų. Šiuo laiku tu pasibaigėtinio vietoj dar tebėra apie trys tūkstančiai kalinių. Bet režimas jiems dabar kiek lengvesnis.

Jei kas aprašytų Velnio salon istoriją, tai būtų sunkiausias apkaltinimo aktas buvusios Francūzijos valdžioms.

Vincitais.

Generalis Streikas Sulaikė Komunikaciją

SANTIAGO, ČILĖ.—Pašto, telegrafo darbininkas paskelbęs generalinį streiką, susiekė buvo sulaikytas. Dabar atstieigamas, kaip darbininkų reikalavimai bent dalinai patenkinti.

Kada fabrikantų susivienijimas pravėdė didžiuliam savo atstovų Kongrese, taip greitai Amerikos darbininkų algos sumažėjo. Algų sumažinimas nevisuomet reiškia uždario nukirtimą darbuvietyje, bet kiek darbininkai už savo algą gali išpirkti paties savo pagamintų produktų.

Su ir APLINK

Visas organizacinius LMS reikalais kreiptis šiuo adresu:
L. Jonikas, c/o LMS, 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.
L. Jonikas

Į LMS centro komiteto paklausimą kuom vakarai ir vidurvakariai galėtų prisidėti prie pasekingumo Meno Festivalio rytuose, sekretorius V. Bovinas, apart kitko, atsakė:

"...Svarbiausia, tai mes norime surinkti kiek pinigėlių Festivaliui ir kitiems tikslams. Jei galite, paveikite į organizaciją, biznierių ir pavienius meno mylėtojus, kad pasveikintų Rytinių Valstijų Festivalį pasiskelbdami programoje. Svarbiausia—kad paremtų šį svarbių mūsų užsimojimą."

Ką sakote, chiacigiečiai menininkai, ir toliau į vakarus meno mėgėjai?

Sveikinimus ir Rytinių Valstijų Festivalio programos knygą galite pasiųsti tiesiai Festivalio ruošimo komisijos sekretoriui V. Bovinui, 46 Ten Eyck St., Brooklyn 6, N. Y., arba priduoti centro sekretoriui—mes patarpininkausime.

Clevelande galutinai susiformavo teatrai grupė ir pasirinko vardą Meno Mylėtojų Grupė. Jos sekretorius J. Zebrys rašo centrui:

"Rugpiūčio 22 menininkų grupė turėjo gražų susirinkimą. Prisirašė dar 8 nauji nariai. Dabar jau turime virš 30. Išrinkome komisijas parinkti veikalą ir pasirūpinti svetaine. Su svetainė turėsime nemaža bėdos—trūksta scenerijų geresnių veikalų pastatymui. Nusitarėm pasivadinti Meno Mylėtojų Grupe."

Clevelando Meno Mylėtojų Grupėi šiom dienom išsiuntė LMS Čarterį ir geriausius linkėjimus.

Su scenerijom visur panaši problema. Veik kiekvieno veikalą pastatymui

prisieina ieškoti kurnors toliau nuo svetainės ir nuomotio. O kuris veikalas reikalauja sudėtingesnių sceno-vaizdžių, kartais visai neįmanoma patenkinti autoriaus reikalavimų.

Prie progos leiskite rekomenduoti vieną naujausių veikalų—Zemaitės "Martį". Didelis veikalas, bet labai lengvai pastatomas. O kas lieidusiems Lietuvos kaimą ir baigiantiems užmiršti lietuviškų išpročius, šis veikalas yra tarp nepavadojiamų mūsų teatro scenoje. Perstant šį veikalą galima prisiminti netik mums seniais kaip mūsų tėvai "ūzdavo" po kelias dienas per vestuves, bet ir parodyti mūsų, čia gimusiems vaikams lietuvių tautos būdo dalį. Tik, žinoma, jis reikia scenoje suvadinti pilna to žodžio prasme, bet ne karikatūruoti, kaip kad kas yra pavadinę mūsų vaidybos tobulumą.

Perstant scenoje "Klampynė", mes galim matyti pilnas Lietuvos kaimo vestuves, kurias būdami jaunais esam Lietuvoje regėję ir daug apie jas girdėję. Galima matyti piršio rolę, patį svarbiausį akstiną senovės-kosiose lietuvių vestuvėse. Galima matyti ceremonijas

Senas menininkas ir autorius, brooklynietis Jonas Juška rašo:

"Prisirinciu čekytį vertės \$5. Tai bus mano duklės į LMS. Smagu ir miela yra siusti duoklės, kada jūs ten, draugai, veikiate, išleidžiate veikalus ir tt. Dėkoju už prisirintimą veikalų 'Klampynė', 'Fifty-Fifty' ir 'Martį'."

Jono Juškos, ir kitų menininkų prašysime vieno dalykelio:

Aplaukė iš LMS centro naujai išleistus scenos veikalus, parasykite mūsų spaudai jų recenzijas. Tas netik bus naudinga mūsų jaunuoliams autoriams, bet išreklamuos pačius leidinius ir kolonijose menininkai daugiausia susidomės jais. Juk centras išleido juos ne vien tik nariams pasiskaityti ir pasigerėti. Mes norime, kad visi trys naujieji veikalai būtų pastatyti kolonijose esant kitiems žmonių ateinančiam žiemose.

Naujos Knygos

J. Zemaitės "Klampynė"

Julijos Zemaitės apysaka "Klampynė", kurią dramatiškai penkiuose veiksmuose V. Miliūnas ir išleido Amerikos Lietuvių Meno Sąjunga, savo pasirodymu praturtino lietuvių literatūros lobyną.

Sio veikalas svarba gūdi tame, kad šią penkių veiksmų dramą perstant scenoj galima pilnai išryškinti nykstančius išpročius Lietuvos kaimo per vestuves. Ypatinai mums amerikiečiams lietuviams, seni apleidusiems Lietuvos kaimą ir baigiantiems užmiršti lietuviškų išpročius, šis veikalas yra tarp nepavadojiamų mūsų teatro scenoje. Perstant šį veikalą galima prisiminti netik mums seniais kaip mūsų tėvai "ūzdavo" po kelias dienas per vestuves, bet ir parodyti mūsų, čia gimusiems vaikams lietuvių tautos būdo dalį. Tik, žinoma, jis reikia scenoje suvadinti pilna to žodžio prasme, bet ne karikatūruoti, kaip kad kas yra pavadinę mūsų vaidybos tobulumą.

Perstant scenoje "Klampynė", mes galim matyti pilnas Lietuvos kaimo vestuves, kurias būdami jaunais esam Lietuvoje regėję ir daug apie jas girdėję. Galima matyti piršio rolę, patį svarbiausį akstiną senovės-kosiose lietuvių vestuvėse. Galima matyti ceremonijas

Po Neradome?

Pastaruoju laiku pašto dėžutėje labai retai pasirodo narinų duoklių. Aukudovanų išleidimui naujų veikalų beveik nieko. Žinau, visi LMS nariai—pavieniai ir organizacijos—pasimokės duokles, jei tik jiems parasytume ypatiną paraginimą. Bet būtų daug geriaus (sutaupintumete sekretoriui daug laiko), jei be ypatiško paraginimo pasimokėtumete.

CERVANTES SAAVEDRA, ISPANŲ LITERATŪROS PILIORIUS

Suėjo 400 Metų Nuo Cervantes Gimimo.

Siemet sueina keturi šimtai metų, kaip gimė garsiausias ispanų rašytojas—poetas Miguel Cervantes Saavedra. Jo "Don Kišotas" (Don Quixote) yra nemirtinas kūrinys, išverstas į vis pasaulio kalbas, taip pat ir į lietuvių kalbą.

Jis brangus ne tik ispanų tautai, bet ir visai civilizacijai žmonių.

Cervantes gimė 1547 metais Alcalá de Henares. Jo tėvai buvo neturtingi. Gal todėl visą savo gyvenimą jis mylėjo paprastus žmones.

Pirmus savo eilėrašius Jis parašė 1569 metais Madride. Tuoj po to jis įstojo armijon ir buvo išsiustas Italijon. Jį nukyrė Ispanijos laivynan. Dalyvaudamas

įvairiuose jūrinuose mūšiuose Cervantes parodė nepaprastą drąsą. 1575 metais jis ir visa jo kompanija ant aivo Mendoza pateko į Alžyro piratų rankas. Alžyre jis buvo parduotas vergion. Kelis kartus jis bandė pabėgti, bet be pasisekimo. Už bandymus pabėgti jis buvo pasmerktas mirioi, bet šiaip taip išsigelbėjo, nes turėjo užtarėjų. 1580 metais jį išpirkė iš vergijos. Sugrįžęs Ispanijon ir pabuvęs tūlą laiką Madride, jis išvyko Portugalijon.

Tarpe 1582-85 metų Cervantes parašė visą eilę teatrinų kūrinių, bet didelio pasisekimo jie neturėjo. Darbas neužmokėdavo nei už žvakes.

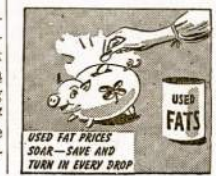
1585 metais Cervantes parašė savo apysaką "Galateja." Joj jis pasirėikė jau daug stipriau. Bet atlyginimas už tą apysaką buvo tikrai ubagiškas. Matydamas, kad iš literatūrinio darbo pragyventi negalės Cervantes vargais negalais gavo valdišką darbą, kur jį kilnojo iš vienos vietos kiton. Kartais, prieš savę jis neturėdavo nei galios. Kartą jam teko skolintis pinigų drabužiams įsigyti. Kelis kartus, dėl pinigų trūkumo, jis įsislė į visokias bėdas ir buvo net kalėjimam tuokęs. Kartą, už savo nuopelns, tarnaujant laivyne, kreipėsi į karalių, prašydamas siųst jį į kolonijas Amerikoj, kur Cervantes tikėjosi gauti valdišką darbą. Bet ir iš to nieko neišėjo.

Savo nemirtingajį "Don Kišotą" Cervantes užbaigė rašyt 1604 metais. Sekančiais metais "Don Kišotas" buvo jau atspausdintas. Labai gali būti, kad "Don Kišotas" buvo pradėtas rašyti, būnant jam kalėjime Sevilyje. Genialusis kūrinys turėjo labai didelio pasisekimo, nors mažai kas tuomet suprato jo gilų satyrą, jo socialinę reikšmę. Cervantesas pajukė feodalinę sistemą ir tos sistemos ramsčius.

"Don Kišote," kaip kokio panoramoj, pereina visas ispanų tautos gyvenimas šešioliktam amžui. Valstiečiai, pirkliai, amatininkai, kunigai, ricieriai, aristokratai, barzdaskučiai, muly varikai—visi jie savo vietuje, visi jie vaizduoja gyvenimą, pilną visokiausių joravoj. O kiek tame kūrinyje jumorio ir satyros! Taip pat kiek daug meilės paprastiesiems žmonėms.

Nors "Don Kišotas" turėjo didelio pasisekimo, bet jo autorius, kaip buvo biednas žmogus, tokiu ir pasilikio. 1607 metais jam vėl reikėjo bristi į skolas.

Kunigai ir aristokratai žitūrėjo į jį, kaip į pavojingą modernistą. Vilniškis.

V. ANDRULIS.

Kelionės Užrašai.

IS SAN FRANCISCO I CHICAGĄ

(P a b a i g a)

Už trejeto valandų vėlėi pasiekėm Cheyenne. Čia reikėjo mainyti busas. Daugiau valandos palaukėm. Išėjau pasivaikščioti.

Viename klube girdėjau dainuojant:

"Sai An, Sai An, sėsk ant mano žirgo,
Yra čia vietos dėl dviejų,
Bet po vedybų sugrįšim, merga,
Jau kaip ir vienas iš dviejų,
Ant mano iš Cheyenne žirgo."

Sai An reiskia: Baukšti Ona, bet tik šioj dainoj. Tikrai šio miesto vardas pats nuo indionų genties vadinamos Sajan.

Naktis sunkiai užglūstamsi naktis, bet šios vietos man jau žinomos, tad nieko nenustosiu naktį važiuojant. Važiuojame vis žemyn.

Čia galima jausti pagal motoro veikimą. Cheyenne yra virš 6,000 pėdų aukščiau jūros lygio. Pirmą pasiekus Chicagą juk reikės nusileisti.

Diena išaušo jau North Platte mieste, Nebraskoj. Tai gan stambus miestas, kuris taipgi skiria derlingą šios valstijos žemę nuo "prėrių." Miestas yra ant Platte upės, kuri prasideda toli ir vakarus, ir kuri šiai Nebraskos daliai yra brangus turtas.

Nuo čia į rytus yra plačios lygumos—tokios lygumos, kurių yra tik Kansas ir Minnesotaj—nė kalnelių, nė didelio grumto.

Visa lyguma žaliuoja, kaip jūra, kukurūzais (kornais). Mylių mylios vien kukurūzai, jokio kito javo nesimato.

Derlius matyti bus geras. Kukurūzai čia gan aukšti ir stovi kaip mūras—niekur nematyti išplikusios žemės, neigi kiek mažesnių javų.

Idienojus buvo labai karšta. Vietomis mačiau po 103 laipsnius karščio. Žmonės miesteliuose kalbėjo apie 105 laipsnius. Busas turi vėsinimo sistemą, tai važiuojant nekaršta, tik sustojus valgyti ir poilsiui gami kaitros.

Miesteliai Nebraskoj nedideli, daugiausia verčiasi žemės ūkiu.

Artimantis prie Missouri upės, jau ir kalneliukų atsirado. Laukai irgi įvairiniai, daugiau skirtingų javų matosi. Žemė visa žaliuoja kaip vakarinėse valstijose.

Pravažiavome "Boys Town", kuris yra į vakarus nuo Omaha.

Čionai daroma eksperimentai "pataisyti blogus berniukus." Eksperimentai vyksta. Jau yra įrodyta, milžiniška dauguma taip vadinamų blogų žmonių yra tokiais, kad gyvena blogose sąlygose, kurios juos tokiais padarė.

Berniukų Miesto ūkis gerai išrodo. Viskas aplink atrodo per išteklingai. Statoma dar daugiau naujų namų, kitokių trobėsčių.

Jau pasiekėm Omaha. Vakarinė miesto dalis graži.

Namukai nedideli ir puošnūs. Daug sodelių ir gražių darželių. Matyti šioj daly gyvena turtingieji omahiečiai. Patys turtingiausi, žinoma, vasaros metu gyvena kažin kur, bet namus ir čia pasilauko.

Abelnai Omaha gerokai "apsitaisiusi" ir matyti padidėjus. Gyventojų berods turi apie 232,000.

Miestas guli pasviręs ant šono, prie Missouri upės. Toliau į pietus čia atvingiavus ir Platte upė. Miestas tad yra svarbioji geografinė pozicijoj. Jei jis gerokai mažesnis už Denverį, apie 500 mylių į vakarus stovint, tai dėlto, kad Coloradoj yra aukso, aliejaus, metalų ir mineralų, o Nebraska daugiau žemės ūkio valstija.

Omaha dėlto galima vadinti žemės ūkio sostapičiu, gulinčiu pat širdyje agrikulturnės Amerikos.

Iš čia veik lygus ilgis kelio į New Yorką ir į San Franciscą.

Į visas puses nuo Omaha guli derlingi laukai. Omaha yra nemenkas centras gyvulių parlavimo. Čia yra dideli stakdarai, berods tik Chicagą turi didesnius. Vietos čia jardi užima dar gi daugiau kaip Chicagoj, tik mėsos įmonės Chicagoj didesnes.

Pabuvę mačiau valandos čionai vėl traukiame į rytus. Missouri skiria Nebraską ir Iowa valstijas. Iowa taip jau daugiausia augina kukurūzus, bent šioj srity. Žemė kaip jūros bangos—kalneliai ir kloniai, bet toliau nuo Missouri sienos jos išvaizda pasikeičia į lygumą tokią, kaip Illinoisaus ir Indiano.

Norėjau staptelti Des Moines (tark: Demoin) pasimatyti su pažįstamais lietuviais, bet jau buvo vėlu naktį, tai važiuavau tiesiai namo.

Čiango Policija Slepia Gestapo Viršyla

PEIPINGAS, rugp. 27.—Kinijos valdžia skelbia, kad tarp pagėstųjų nacių yra ir buvusių gestapo viršyla Adelbert Schulze, pasižymėjęs žmonių teriojimu. Jis buvo Kinijos Apsigynimo Ministerijos "dabokleji".

Amerikiečiai sako, kad gestapo viršyla nepabėgė. Jis dirba Čiango policijai ir įnaini nenori jį išduoti amerikiečiams.

DES MOINES, Ia., rugp. 27.—Mėsos įmonių darbininkai šios srities skaitlingai dalyvavo Iowa-Minnesotai feruose, bet jie nuėjo netusiomis. Mėsos darbininkų unija turėjo savo būdą feruose, kurioje skelbta reikalas fermerių ir darbininkų sąjūdis.

Paskleista daug literatūros reikale tos vienybės.

Mirė Leonas Pocius

Cliffside, N. J.—Prieš savaitę laiko čia pasimirė Leonas Pocius. Iš Lietuvos kaulietis. Tai buvo šio miestelio iš pirmųjų lietuvių, apsigyvenusių veteranas. Jis buvo vienas iš tvėrėjų pirmutinės ir seniausios šime miestelyje Sv. Franciškaus Draugijos, kuriai ateinančiais metais sukaks 40 metų gyvavimo. Pocius iki mirties buvo dideliu šios Draugijos entuziastu.

Nors įsitikinimuose Pocius buvo tikintysis katalikas, bet fanatiškumo neturėjo. Jis buvo nuolatinis "Laisvės" skaitytojas ir retkarčiais finansiniai paremdavo pažangų darbą.

Paliko moterį, tris dukteris ir vieną sūnų, kurie jau yra visi vedę ir savystoviai gyvena.

Pocius mirė sulaukęs 68 metų amžiaus. Gyvas būdamas vertėsi bizniu—užlaikė salūną.

Smarkiai retėja iš Lietuvos atvykusiųjų eilės. Prisimena tie 1908 metai, kai 17 stambių Lietuvos išėivių vyrų susirinko šio miestelio priemiesty Shadyside ir sutvėrė pirmutinę čia lietuvių Sv. Franciškaus pašalpos draugiją. Iš tų ažuolinių lietuvių būrio dabar tebeliko gyvi tik trys: Juozas Stepnavičius ir Saliamonas Kudirka, gyvenanti Cliffsidej, ir Mikas Bakūnas, Stratford, Conn.

Serga K. Mažeikienė.

LLD ir LDS kuopų narė K. Mažeikienė buvo smarkiai susirgusi ir padaryta jai skaudi ant vidurių operacija. Pasiluosavus iš ligoninės, apsigyveno pas savo sūnų Stasį, Jersey City, N. J. Čia po priežiūra sūnaus ir marčios d-gės Mažeikienės sveikata žymiai gerėja, ir manoma, kad už trumpo laiko galės sugrįžti į savo nuosavą buveinę, į Cliffside.

Linkime d-gei Mažeikienei kuo greičiausiai pasveikti.

Lermas Dėl Diskriminacijos

Čia yra pasilinksminamams rezortas, vadinamas Palisades Amusement Park. Apart įvairių supuoklių ir kitokių įvairenybių, yra prūdas pasimaudyti. Juodveidžių čia niekad nebuvo matyti maudantis, bet šią vasarą keletas ir jų panorėjo pasimaudyti šiame prūde. Rezorto savininkai griežtai uždraudė juodveidžiams prūde maudytis. Na, ir iškilo lermas.

Juodveidžių teisėms ginti lyga atsukbo į pagelbą, patatydamą pikietą su iškabomis prieš diskriminaciją. Policija tuoj areštavo pikietininkus neva už tai, kad be policijos leidimo pikietavo. Teismo dar nebuvo, ir ku-

Pittsburgo Žinios

Šią vasarą viešpatuoja labai dideli karščiai. Nemažai žmonių net apalpta, o labiausiai kenčia tie, kurie prė karštų darbų dirba. Darbai eina dar vidutiniškai, nors kai kurie fabrikai jau sumažino darbo dienas. Dirba po 3 arba 4 į savaitę.

Todėl darbininkams sunkiau gyventi. Nors algos buvo pakeltos po 12% ir valandą, bet pragyvenimas labai pabrango, o darbininkai mažiau laiko dirba, tai ir algos mažesnes. Ypatinai sunku toms šeimoms, kur vienas pragyvenimą turi uždirbti.

Blagai su gyvenimo butais—nėra kur gyventi. Karieiviai, kurie kariavo, tai grįžę neturi kur gyventi. Tai matote, kokio likimo susilaukė laisvoje ir demokratinei šalyje tie, kurie kariavo už demokratiją. Iš to matome, kad nėra teisybės. Valdžia dirbančiams sumas pinigų skiria naujam apsiginklavinimui, siūnia į kitas šalis, o nesirūpina namų statymu, kur savos šalies piliečiai galėtų gyventi.

Bet ką ir kalbėti apie pasaulinę tvarką, kad net tokioje mažoje organizacijoje, kaip SLA, ir tai tos tvarkos nėra. Ponai viršininkai sugalvojo, pravarė rekonversiją, užėjo ant senų narių dvigubas mokestis. Šimtai narių jau išsibraukė, negalėdami to pakęsti. Daug išsibraukė ir jaunuolių, nes nepatenkinti.

Eina vėjus už naujus narius, bet seni nariai nepatenkinti, nes ponai viršininkai baisiai dideles daro lėšų fondo išlaidas. Dabar jie rūpinasi ne tiek organizacijoje, kiek bėglių fondu. Svarbiausią vietą "Tėvynėje" ir užima agitacijai už bėglių fondą. "Tėvynėje" jie gvoltu rekia už tą fondą.

Kaip žinoma, jau nemažai bėglių parstraukė į Ameriką, bet nei vienas paprastas darbininkas arba valstietis dar neatvažiuo, vis tik bu-

mi tas viskas užsibaigs, tai tik po teismo paaiškės.

Aš nesilmu aiškinti ar tai buvo tvarku juodveidžiams skverbtis prievarta į tą nediduką prūdą pasimaudyti, bet noriu pažymėti mūsų miestavų kai kurių pareigūnų banditiškumą. Atvedus areštuotus į policijos stotį, pora apsaugusiais protais ugniagesių biuriai įžeidinėjus areštuotus ir policija jiems tai leido daryti. Ant rytojaus tie patys sutvėrimai vaikštinėjo po įvairius užėigas ir agitavo už kokią ten slaptą prieš negrus organizaciją. Kol kas čia nėra apsigyvenusių juodveidžių.

Darbininkas.

dirbti, bet vėl nori būti ponais. Sakoma, kad Anglijoje yra apie 10,000, kurie tik laukia progos į Ameriką atvažiuoti. Pasirodo, kad ir Anglijoje paprastai savo šalies žmonės baduoja, vargsta, bet valdonai rūpinasi pabėgėliais.

Vietinis laikraštis Lietuvių Žinios rašo, kad Pittsburgurh bus padaryta rinkliava bėglių reikalams. Reiškia, vėl iš biednų darbo

Reiškia, vėl iš biednų darbo

ROCKFORD, ILL. PIKNIKAS

Vilnies Naudai RUGPIŪČIO (AUGUSTO) 31 D.

Sekmadienį, prieš Labor Day SVITHIOD PARK

Prie No. 2 Kelio BUS PUIKI PROGRAMA Pildys Du Chicagos Chorai

L.K.M. Choras, vadovybėj J. Kenstavičiaus

Roselando Aido Choras, vadovybėje D. Yuden

Gera Orkestra Šokiams

Bus išleista daug dovanų. Įžanga 35 centai

Rengia ALDLD 29 Kuopa ir Moterų Klubas Visus lietuvius kviečiame dalyvauti Piknike

KELRODYS: Važiuojant per Rackfordą S. Main gatve reikia važiuoti į pietus No. 2 keliu, pavažiavus bus nurodyta pikniko vieta. Daržas labai puikus.

Maistas, drabužiai, pastogė—būtiniausi žmonėms reikmenys. Juos galima įsigyti tik už dolerius. Bet palyginkite kiek už dolerį pirkom 1941 metais ir kiek begauname šiandien. Šis braizynys yra pasėka nuodugnams tyrinėjimo, pravesto newyorkiškiu dienraščiū "PM".

ONAI VILEIŠIENEI ITEIKTAS JOS DUKTERS LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Waterbury, Conn. — Šeštadienio iš 9 d. rugpjūčio "Laisvėje" tilpo Laiškas iš Lietuvos Dukters Vileišytės Motinai Vileišienei. Kadangi netoli nuo manęs gyvena Ona Vileišienė, tai nusprendžiau nunešti tą "Laisvės" numerį, lai ją pasiskaito. Laišką pati Vileišytė prašo "Laisvės" patarpininkauti, nes ji nežino motinos adresu.

Nuėjau, paspaudžiau skambučių. Išėjo Vileišienės sūnus Kazys. Pasakiau kam atsilankymo tikslas — kad atnešiau "Laisvės" numerį, kuriame telpa minėti laiškai. Jis man sako, kad jau žino apie tą laišką... Bet štai duryse pasirodė ir Ona Vileišienė. Perstaciau ir jai dalyką. Ji norėjo, kad politikai tą "Laisvės" numerį, bet kadangi jos buvo gavęs ir negalėjo paflkti, tai galėjau duoti tik pasiskaityti ir pasiimti rašančios dukters antrašą.

Suėjome į vidų. Motina paprašė sūnusa Kazio perskaityti laišką. Jis skaitė ramiai, iki daėjo, kur sako: "1947 metų 27 d. kovo grįžau su valkūnais į Vilnių, Kauną. Vilniuje pamačiau baltus karo audros likučius, kurie jau aptvarkyti. Namu, kuriame mes gyvenome daug metų, neradau, liko tik griuvėsiai." Čia Kazys pradėjo kaip tai neiškiai skaityti.

Kada jis daskaitė, kur Vileišytė rašo: "Gyvendama Rusijos gilumoje, nuo 1941 iki 1947 metų, bado, šalčio ir karo baisenybių nemaciau. Dirbau ramiai miškų plukdymo kontoroje, mano sūnus Gediminas mokėsi mokykloje, dukrelė Rėda gražiai augo." Laiško skaitymą pertraukė Ona Vileišienė, tardama sūniui, kad jiems koks ten lenkas pabėgėlis rašė, jog dukra Biruta Vileišytė dirbo ne kontoroje, o prie medžių plukdymo darbo.

—Žinai, mama, jinai turi taip rašyti, ne kaip ji nori, bet kaip jai diktuoja,— iškrito laišką skaitęs Kazys. Ir nuo čia jis skaitydams laišką darė vis savas pastabas. O kada baigė skaitęs, tai Kazys Vileišis sako:

—Netikiu tam, ką ji rašo! —Jeigu jūs jau netikitė ir savo sesutės žodžiams, tai aš suprantu, kas jūs pervienas esate,—pastebėjau jam. Tada Kazys karštai pradėjo:

—Ar tu žinai organizaciją, iš kurios "Laisvė" gauna pinigų?—ir dar kokį ten varda minėjo.

Aš jam atsakiau, kad aš nieko nežinau apie tokią organizaciją, kuri duotų "Laisvei" pinigų. Bet tamsita galėjai labai lengvai išsitiškinti, jeigu būtum sekmadienę, rugpjūčio 3 d., atsilankęs į Lietuvių Parką, tai būtum pamatęs kas tikrai "Laisvę" palaiko. "Laisvės" palaikymu ten buvo rengiamas piknikas. "Laisvę" galima sava pinigais tūks-

tančiai demokratiškus lietuvių, kurie ją prenumuoja, jai parengimus ruošia, remia ir ją platina.

Kazys pavadino "duriniais" ir net fašistais tuos, kas remia "Laisvę". Man jau buvo besibaigianti kanytrybė, norėjau apsisukti ir išeiti, bet sumaniau patirti, kaip Kazys teisinsis dėl pabėgimo iš Lietuvos. Tuo kartu jis sako:

—Jūs turbūt esate komunistas. O Antanas Bimba ar priklauso prie komunistų?

Kas liečia mane,—sakau jam,—tai aš čia neatėjau pas jus išpažinti atlikti, bet atnešiau jūsų sesers laišką, antrašauotu jūsų motinai. Kas dėl Bimbos politinių įsitikinimų, tai paklauskite jo paties. Bet aš noriu žinoti, kodėl jūs pabėgote iš Lietuvos? Kas jus vertė bėgti iš tėvų žemės?

Kazys papasakojo, kad jis buvo įregistruotas kaip gydytojas, ir pagal vokiečių reikalavimą turėjo važiuoti į Vokietiją. Vokietijoje jis laisvai gyveno, turėjo sąsajas ir pabėgęs į Šveicariją, o iš ten į Francūziją ir atvyko į Ameriką.

Tada jam pastebėjau, kad jis dar karo metu iš Lietuvos išvažiavo, reiškia, jis nieko nežino apie tarybinę tvarką Lietuvoje, kuri atsisiteigė hitlerininkus išvi. Jis sakė, kad jam apie Lietuvą rašo laiškus kokis tai lenkas. Net norėjo man parodyti tuos laiškus, bet aš jam atsakiau, kad nelabai daug esu susipažinęs su lenkų kalba, o kita, man toki laiškai ir neinteresuojas, man daugiau interesingas jo sesers Birutos laiškai, negu kokio ten pabėgėlio lenko.

Klausiau Kazio, ką jis veikė Lietuvoje tarpe 1940 ir 1941 metų. Jis pasigyrė, kad būk veikė išvien su jaunais komunistais, ir pradėjo kalbą prieš tarybinę santvarką, kaip kalba visi pabėgėliai apie "vežimus į Sibirą." Iš to pasirodė, su kokiais jis "jaunais komunistais" veikė. Dar daugiau, jis pareiškė, kad Vokietijai besirengiant puliti ant Tarybų Lietuvos jiems buvo pranešta ir įsakyta sukulti. Jis sakė, kad buvo durnių, kurie sukilo, ir todėl daug lietuvių žuvo.

Pastaciau klausimą, kaip jis Smetonos viešpatavimo laikais, ar gerai buvo Lietuvoje ir kodėl Kazys Grinius be pasipriešinimo perdavė smetonininkams valdžią? Jis teisingai Grinių. Sakė, kad kariuomenė buvo revoliuciją padarius, kad Grinius demokratė.

Pareiščiau, kad Grinius pasirodė tikras lepsė, kad jis geruoju atidavė valdžią, už tai jam vėliau Smetona pensiją davė. Smetonininkai tuojau sušaudė keturis Lietuvos liaudies vadus—Karoļį Pažėlą, Kazį Gledrį, J. Greifenberberį ir jaunolį R. Ciornį.

Kazys Vileišis pasigyrė, kad jis su Požėla buvę gerai draugai. Čia jam pastebė-

Laiųvų statybos darbininkai (CIO nariai) pikietuoja Bethlehem imones Brooklyne. Strikas prasidėjo tuoj po to kaip jėjo galion antistreikinis Taft-Hartley įstatymas. Streikieriai laikosi pavyzdžius vienybės ir gauna nemažą paramos iš kitų unijistų.

jau, kaip tai galėjo būti, nes Kazys yra gimęs 1915 metais, o Smetonos šaika Požėlą sušaudė 1926 m., reiškia, Kazys buvo dar tik vaikas 11 metų, kada smetonininkai sušaudė Požėlą. Jis į tą mano pastabą nieko neatšakė...

Leidaisi namų link. Kazys pasisiūlė palydėti mane ir taip mes abu ėjome apie penkis blokus.

Apie jį buvau pirmiau girdejęs. Pora mėnesių atgal su T. Matu kalbėjais. Matas man pasakojo, kad Kazys Vileišis yra "kvailys," kad jis nieko nepasako prieš tarybinę Lietuvą ir Tarybų Sąjungą. Tada Matui pastebėjau, kad gal būt ten viskas gerai, tai jaunuolis nieko ir nepasako. Bet socialistas Matas jį smarkiai barė ir stiprių žodžių jo antrašū nesigailėjo.

Dabar, kada gavau progą pasikalbėti su Kaziu, tai išsina, kad jis jau mokosi kalbėti taip, kaip jo sesuo ponina Devenienė kalba, arba kiti pabėgėliai. Gal dabar ir Tamas Matas kvailiu jo nevadins.

Kas dėl Onos Vileišienės, tai ji yra sena moteris. Jos pasakos taip pat senos. Pasitikiu, kad jai suteikė džiaugsmo dukters Birutos laiškai, kad dukra sveika, gyva ir patenkinta.

S. Meison.

Barnyje Už Šunį Nušovė Veteraną

Brooklyn, N. Y. — John Ward, 21 metų, veteranas, praėjus pirmadienį patėvio tapo nušautas barnyje už šunį, jei tikėtis patėvio aiškiniui. Veteraną nušovė patėvis Frank Carton, 36 metų, gyvenęs 23-05—40th Ave., Astorijoje, pats pasidavė policijai.

Anot patėvio, jo posūnis pradėjęs keistai elgtis po sugrįžimo iš karinės tarnybos. Kai kada būdaves taip aršus, jog pradėdaves daužyti rakanodus ir indus. Naktis jis išvedęs pavezioti šunį ir ryte sugrįžęs pasakęs, kad jis šunį prigirdė. Jie barėsi už tai. Po to, posūniui išėjus, patėvis nuėjęs į jo kambarį, būk ten radęs posnio paršviežtą iš Vokietijos pištailegą. Tuo tarpu parėjęs posūnis, jiedu pradėję varžytis už pištalietai ir patėvis suvares į posūnį keturias kulkas.

Kaimynai, sakoma, kalba

Keletas Žinučių Iš Portland ir Oregon City, Ore.

Vasaros laiku ir pas mus kiek darbai padidėjo, net ir bedarbių skaičius sumažėjo. Kiek laiko atgal, Portlando mieste buvo apskaitliuojama 30 tūkstančių bedarbių, dabartiniu laiku sumažėjo iki 18 tūkstančių. Kaip matote, dar liko geras skaičius. Nežinia, kas toliau bus su tais bedarbiais, ar jiems teks ilgai taip vargti.

Rugpjūčio 3 d. turėjome pikniką. Tas piknikas buvo surengtas LDS 106 kuopos Oregon City, Ore., vardu. Jis atsiuvo draugų Ulskių tikyje. Atrodo, kad liko kiek peino nuo to pikniko. Laikė pikniko oras pasitaikė šaltas ir lijo, tai tas šiek tiek ir publiką sulaukė.

Tariame visiems pikniko darbininkams labai ačiū už nuosirdų pasidarbavimą, ačiū tai: A. Rimkienė, L. Jozelskienė, O. Umbržienė, V. Ulskienė, S. Stupuriene, S. Umbržui, A. Bručiui. Ačiū drg. A. Murphy už paaukavimą dviejų galionų raugintų agurkų. Ir labai ačiū visiems už atsilankymą ir parėmimą mūsų pikniko.

Rugpjūčio 17 dieną įvyko LLD 4 kuopos susirinkimas pas draugus Ulskius. Per tą susirinkimą nutarta surengti pikniką rugsėjo 14 dieną pačioj vietoj, jeigu tik oras bus palankus.

Dar turiu pažymėti, jog kada V. Andriulis lankėsi Oregone liepos 22 dieną, atsiuvo specialis LLD 4 kuopos susirinkimas pas draugus Ulskius ir per tą susirinkimą draugas V. Andriulis kalbėjo. Per tą susirinkimą tapo surinkta aukų dėl "Vilnies". Šie draugai aukavo:

- L. Jazelskienė \$5.00
- S. ir D. Palinauskai 5.00
- J. Urbonas 3.00
- Joe Jankauskas 2.50
- M. Jankauskas 2.50
- F. Ulskis 2.00

kitaip. Jie sakė, jog Carton išvakarėse gyresis šunį pats atidaves kitiems. Kaip ten nebuvo, matyti, vargšas veteranas turėjęs ne kokį gyvenimą, jeigu jam ištikro reikėjo 2-30 val. nakties vesti šunį pavezioti ir peryventi patėvio kratas jo kambarje. Atrodo, kad gal jis mažiau teisių turėjęs namie ir už tą šunį. Patėvį sulaukė po areštu tolimesniam kvotimui.

"L."

- S. Umbržoas 2.00
- J. Stupur 2.00
- A. Murphy 2.00
- J. Karbanskis 1.00
- C. Marcinkus 1.00
- Tony Ulsky 1.00
- A. Sharko 1.00
- LLD 4 kp. 83.00
- Su aukomis ir nuo LLD 4 kuopos pikniko pelnu viso susidarė \$130 dienraščiu "Vilniai". Reiškia, draugas V. Andriulis tik iš Oreono aukų išsivežė darbo liaudies spaudai \$130.

Gerai, draugai, kad nepamirštame savo spaudos. Ačiū visiems ankotojams, ačiū V. Andriuliui už jo atsilankymą į mūsų koloniją.

Vargšo Sūnus.

- Andriuliui asmeniniai vėliau įdavė:
- Nelle Valaitis \$5.00
- A. ir J. Rasmorai 5.00
- Rose Smalinskas 3.00
- M. Janis 3.00
- A. Matukas 1.00
- Tad viso gauta iš jūsų miesto \$147.00
- Širdingai dėkui už paramą!

Red.

Lowellyje Lietuvių Organizacijos Dirba

Lowell, Mass. — Liet. Pil. Klubas pasipirko gerą muzikos mašiną rekordams groti. Dabar svečiai atsilankė turės kokios tik nori puikios muzikos bei dainų visai veltui. Žmonės dabar turės daugiau smagumo prie muzikos, nežinrnt kur jie rastūs: žemutinėj ar viršutinėj svetainėj. Nes muzika bus transliuojama visur.

Klubo patalpų jauskus vėsumas visaj nevargina žmonių, kad ir dideliuose karščiuose. Čia vėsu, čia jauku, o dabar jau ir pasirinktos muzikos yra kiek nori. Tuomi visi nariai ir pribuvusieji svečiai labai bus patenkinti.

LDS 110-ta kuopa rengia savo parengimą spalį 12 d. Tai bus Klubo viršutinėj svetainėj ir 4 val. popietiniu laiku. Tai bus "parė" su užkandžiais ir pamarginimais. Žmonės pasimokėję 50c. už bilietą turės gana smagią suveigą ir pasižmonėjimą. Taigi, rengėjai prašo visus atsilankyti į "parę" ir persitikrinti, kaip smagu bus prie muzikos gražioj svetainėj ir jaukioj sveičių

draugioj. Nariai ir nenariai yra prašomi!

Gen. Todt Užmuštas Hitlerio Įsakymu

BERCHTESGADEN. — Generalas Fritz Todt, kuris pastatė Siegfried tvirtovės, ir kurio vardu vadinosi armijos inžinerių divizija, ne per nelaimę užšūmė 1942 metais, bet Hitlerio įsakymu.

Hitlerio įsakymu Todt orlaivis pagadintas ir nukrito generalui beskreندان.

DRASI MOTERIS.

Mounds, Ill. — Valgykloj buvo tik dvi moterys, savininkė ir kita, kada apsimaskavęs jaunuolis, šautuvą atkišęs jėjo vidun. Jaunuolis pradėjo ką tai murmėti per maską, kada Mrs. Scott, valgyklos savininkė, priėjus nuplėšė maską ir pradėjo barti. Jaunuolis greit dūmė per duris.

Policijos čyfas rado jaunuolį, tik 15 metų amžiaus, sėdintj automobilyje. Valgyklos savininkė nestojus į teismą, jaunuolį teisėjas palaido. Policistas suradęs, kad jaunuolis šautuvus buvęs tuščias.

VITA-MOR
High Potency
3 Complex Capsules

Veiklia tiesiog
mašikali ant
nerveing ir
beisjuo-
ciančių pavaru-
stais — žadino
praidina ir su-
teikia daugia
energijos.

Bot. 100 Bot. 200
\$3.25 \$6.00

Dabar Eina Išpardavimas
UNION DRUG CO.
35th and Halsted

NAUJOS KNYGUTĖS

Tik atsiųstos iš Brooklyn, N. Y.:

- Už Taiką ir Laisvę! 10c
- Išleido Demokratiškus Amerikos Lietuvių Centras
- Salomėja Nėris 25c
- Išleido LLD Moteryų Komitetas

Šios dvi knygutės labai svarbios kiekvienam perskaityti, tad greitai įsigykite. Jų neadaug turime.

VILNIES ADM.

3116 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

- Tvirtiausis Lietuvių Patalpos ir Apraudros Organizacija
- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Patalpos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltui.
- Mėnesinė mokeskis pigliausia.
- Pirmia naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo ūelmą įrašyk. Išpildyk ūelmąus talpančią blankutę ir pasiūsk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informaciją, kaip tapti LDS nariu.

Mano vardas _____
Antrašas _____

Pažangiųjų Organizacijų Veikėjų Atydai

Nežiūrint, kad karas pasi- baigė jau gerokas laikas, bet pas daugelį vis tebeguldi mintis, kad esame karo laikotarpyje. Be to, kaip karo laiko man, kad fašizmas Europoje sumuštas, tai nėra prieš ką kovoti.

Taip manyti klaidinga. Fašizmas parblokštas Europoje, bet jo pikti diegai ima atžalas leisti mūsų šalyje. Viena turime žinoti, kad Europoje fašizmą išauklėjo kapitalistai. Daug prie jo išauklėjimo prisidėjo ir mūsų šalies kapitalistai. Tie patys ponai perkėlė fašizmo daigus su visomis šaknimis į mūsų šalį.

Būdami tokioje padėtyje, mes turime mūsų veikimą, kur kas labiau sutvirtinti ir išauginti į milžinišką ir galingą, kad lengvai galėtume atmušti visus fašistų ir reacionierių pasimojimus abelnai.

Antradienį, rugsėjo 2 d., 7:30 v.v., "Vilnius" sveikins jus labai svarbus veikėjų pasitarimas. Prašome visų kolonijų veikėjų dalyvauti šiame susirinkime ir patirti, kas tame susirinkime svarbiausia bus apkalbėta. **Saukimo Kom.**

BRIGHTON PARK

LDS 76 kp. piknikas įvyksta sekmadienį, 31 d. rugpjūčio, Dan Smith darže, prie Tautišky Kapinių. Taigi visi kp. nariai būtinai turite dalyvauti šiame pukiame piknike. Tuom paremsite kuopos finansinį stovį, nes kp. turi nemažai reikalų ir išlaidų.

Visi kp. nariai dalyvaukite šiame piknike. Taip pat kviečiame ir kitų kolonijų progresyvius draugus atsilankyti į mūsų pikniką. Būsite visi nuoširdžiai priimti ir pavaišinti šaltu alučiu ir skaniais užkandžiais. Visi drauge pasilinksinsime, pasioksime lietuviškus ir amerikoniškus šokių priė geros muzikos. Pasimatysime visi sekmadienį mūsų 76 kp. piknike. **Kviečia Visus Rengimo Komitetas.**

MUZIEJUS BUS ATVIRAS

Chicago's Naturalės Istorijos Muziejus bus atviras Darbo Dienoje, nuo 9 v. ryto, iki 6 v.v. Kurie norėsite jį atlankyti, neabėjokite apie jėimą į jį.

BUSAS Į VILNIES PIKNIKĄ

ROCKFORD, ILL.

Sekmadienyje, Rugpjūčio 31 d

Išeis 10 val. ryte

Kurie norite busu važiuoti, įsigykite tikietai iš anksto, nes nedaug vietos liko buse.

Tikietai į abi puses \$3.00, gaunamas VILNIES ADM.

3116 S. Halsted St. VICTORY 7325

Dr. Butko Leidžia Atostogas

Dr. Butko ir jo žmona leidžia atostogas šiaurinėje dalyje Wisconsin valstijos. Jie rašo, kad greit bus dvi savaitės, kaip ten atostogauja. Mano greitu laiku grįšti į Chicago.

Linkime linksmai praleisti atostogas.

Padėka Visiems Darbininkams Ir Darbininkėms

Rugpjūčio 17 dieną "Vilnius" piknikas buvo sėkmingas. Daug buvo žmonių piknike. Kadangi daug žmonių susirinko į pikniką, tai ir didesnis aptarnavimas buvo reikalingas. Be to, diena buvo labai karšta, darbininkams ir darbininkėms buvo labai sunku dirbti, ypatingai moterims buvo sunku per visą dieną išbūti virtuvėje. Tačiau, neatsižvelgiant į visus sunkumus, piknikas buvo sėkmingas.

Tad vardu "Vilnius" Bend. Direktorių ir "Vilnius" Administracijos reikiame širdingiausiai padėkoti visiems ir visoms, kurie dirbo piknike, ir tiems visiems ir visoms, kurie rūpestingai platino "Vilnius" pikniko tikietus. Taipgi dėkui rengimo komitetui.

"Vilnius" Bendrovės Direktorių Pirmininkas **A. Maziliauskas** ir "Vilnius" Adm.

AREŠTUOTAS UŽ TRŪKDYMĄ MOTERŲ

Mrs. L. Gillahan, 2347 Jackson, pranešė policijai, kad ją šaukia tūlas Jack Witt, 6359 N. Fairfield ir nori, kad ji su juo kur nors važiuotų. Policija atkreipė atydą ir pasekė J. Witt ką jis šaukia per telefoną ir ką jis kalba su pašauktomis moterimis.

Po kiek laiko policija jį areštavo ir kaltina suvedžiojime moterų.

J. Witt yra vedęs ir turi drabužių prasoavimo biznį savo namuose.

Witt prisipažino flirtavęs su moterimis, bet ginasi turėjęs bent kokius tikslus nuskriaudimui moterų.

PARYŽIUS. — Francūzijos seimas nubašavo duoti Alžyriui savivaldybę. Komunistai atstovai norėjo daugiau autonomijos Alžyriui ir susilaikė nuo balsavimo.

Baudžiava Dar Neišnyko

Nors kalbama, kad baudžiavos sistema jau nugaišo, netik Amerikoje, bet ir nuo viso žemės paviršiaus, ir vietoje baudžiavos yra paskelbta laisvo darbininkų samdymo principas visam pasaulyje, bet praktikoje taip nėra. Nekuriose korporacijų valgyklose ir dabar praktikuojama, jeigu nepilnai, tai pusiau baudžiava. Darbininkai verčiami dirbti po dvylika ir net šešiolika valandų į dieną. Ir tas daroma civilizuoote ir turtingiausioje šalyje visam pasaulyje.

Daugelyje valgyklų Chicagoje darbininkai beveik visi jauni žmonės, tarp 17 ir 25 metų amžiaus, vaikai ir merginos, atvažiuoja iš Meksikos, Porto Rico ir kitų Centralinės Amerikos valstybių.

Daugelis tų jaunų žmonių dar negali angliškai kalbėti, tai kiti jiems pasako ir parodo ką jie turi daryti. Ilgas valandas dirbdami labai pavargsta ir dažnai būna pikti, barasi už mažą dalykėlį. Paklausiau kodėl tu toks piktas? Jis man atsakė piktai: —Ir tu išdirbs šešiolika valandų ir dar lieptų daugiau dirbti, būtum piktas. Aš taip pavargęs, kad daugiau nenoriu nieko daryti.

Aš paklausiau, kodėl dirbi tokias ilgas valandas? Jis tik pečias patraukė ir nieko neatsakė. Matomai nenori apie tai kalbėti. Veikiausiai jie turi korįtraktą pasidaryti, tai nesmagu apie tą dalyką kalbėti. Būdami tokioje padėtyje negali numesti darbą, nes darbdavys gali pasilaikyti jo uždarbį. Darbininkų Sąlygos Blogos

Valgyklose darbininkai dirba ilgas valandas ir skubėdami, tas labai nuvargina juos. Be to, jau daugiau kaip du metai viešbučiuose, valgyklose darbininkų algos stovi ant vietos. O gyvenimui reikalingi daiktai pabrango kelios dešimtys nuošimčių. Kitose industrijose jau kelis kartus pakėlė algas, o valgyklų savininkams nei prisiminti. Bet darbo reikalauja, kad padaryti už du. Jie vis kalba: karas jau pasibaigė. Suprask, būk nuolankus ir daryk ką aš sakau, arba kitas užims tavo vietą.

Tiesa, darbininkai neorganizuoti, o kurie priklauso unijoje vieno kokio amato, jie mano, kad kiti tegul sau žinosi. Vienas ar keli būdami unijoje mažai ką reiskia, kuomet šimtai kitų yra neorganizuoti.

Maisto darbininkai politikoje labai atsilikę. Tik maža dalis kiek prasilavingi ir supranta ką reiskia būti organizuotu. Didžiumai mėgiamiausia tema yra ginčytis, kuri grupė beizbolinkų laimės, ar pralaimės, arba kuris arklys greitesnis. Tie ginčai, jiems niekados nenusibosta. Aišku, kad bosams tas labai patinka, nes kada jie užimti tokiais bevertiais ginčais, tuomet neverti laiko pamąstyti apie

savo reikalus ir pasikalbėti kaip pasekmingiau kovoti už savo reikalus. **J. M. K.**

VEDAMAS APKLAUSINĖJIMAS

Rex Andrews, Highland Parko policistų cyfas suėmė 2 vyrus, kurie bus klausinėjami apie sumušimą Mrs. Else M. Gerald, t. y. tarnaitės, kuri išgelbėjo mažą kūdikį, kada vyras bandė pagvoti pereitą nedeldienį.

ROSELANDO ŽINIOS

Kurie Važiuosite Į Rockfordą Nepamirškite Susirinkti Prie Lietuvių Kultūros Sveitainės.

Jau buvo padaryta keletas pranešimų, kad Roselando Aido Choras važiuoja į Rockfordą dainuoti "Vilnius" naudai rengiamame piknike, rugpjūčio 31 d. Apart choro, važiuos nemažai roselandiečių.

Tad prašome visų tų, kurie važiuosite su automobi-

4-rių Metų Mirties Sukakties Atminčiai

Mūsų Mielo Tėvelio ir Vyro MOTIEJAUS DOBILŲ

Gyveno Royalton, Ill.

Persikyrė su šiuo pasauliu rugpjūčio (August) 29 diena, 1933 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Silelių kalme, Pamenunės parapijoje, Suralių rėdyboje. Palaidotas rugėjo 3 d., Royalton, Ill., kapinėse.

Paliko dideliamė lūdekų moterį Stelą, du sūnus: Joną ir marėlą Liną, Petrą ir marėlą Oną. Petras sugrįžęs iš harinios oro tarnybos, jau nerado savo mylimo tėvelio. Dukterė Ona, žentą Jozę Kedubak, du anūkus, gimines ir draugus.

Jau pražė 4 metai, kaip begaltingoji mirtis iškyrė iš mūsų šeimoms mūsų mylimą tėvelį, o motinai vyrą. Motiejus Dobilas buvo geros širdies žmogus, visiems gero veltantis. Išėtik, mielas vyras ir tėvelis, šios šalies žemėlis.

Liūdėjys tikame: **MOTERIS, ŠONAL DUKE, MARCIOS, ZENTAS ir ANUKAL**

FELIX GELBUTAS TAVERNS

5627 W. Madison Street
ir
1335 W. Madison Street

DVI SMAGIAUSIOS UŽEIGOS

Linksmi Laiką Praleisti

FELIX GELBUTAS, Sav.

Smagiausia Užeiga Lietuviams

JOE and ANN TAVERN

3559 So. UNION AVE.

Savininkai J. ir A. POVILAICIAI

(Šią užėigą remodelavo K. Želvis)

VEGEL'S TAVERN

NAUJOJ VIEŲU

ALUS—VYNAS—LIKERIAI

SMAGI UŽEIGA

ČIA TIKRI DRAUGAI SUSIENKA

3203 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

A. VEGEL Savininkas Telefonas Calumet 5582

J. KAZLAUSKO UŽEIGA

944 West 35th Place, Chicago, Ill.
Kampas Sangamon St. Telefonas Yards 7885

ATSILANKE NESIGAILESTE

JUOZAS ir MARCELA KAZLAUSKAI, Savininkai

liais ir dar turėsite vietos, kad sustotumete prie Lietuvių Kultūros svet., 10413 So. Michigan ave., ne vėliau 9 v. ryt., ir pasimtumete choristas nuvesti į pikniką. Choras stengsis atsilginti už nuvežimą choristų.

Lauksime visų nuoširdžios kooperacijos.

Choro Komitetas.

URBA Gėlininkas

4180 Archer Avenue
Phone: Lafayette 5800 or 5870
Gėlia Mylimais, Vestuvoms, Bankietams, Laidotuvėms ir Papuošimams.

Monarch Liquor

EXTRA! EXTRA!
Permalnintas Vardas ir Adresas

LIETUVISKAS ZYDOKAS

3529
S. Halsted St.
Phone YARDS 6054

JAMES TAVERN

JAMES JANULEVICIA

3107 1/2 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

GERAS VYNAS, DEGTINĖ
KINGSBURY ALUS

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS KVIETKININKAS

GELES

VESTUVOMS, BANKIETAMS, PAGRABAMS

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

Anthony B. Petkus

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Doi Moderniškos Kopyčios Visų Patogumai

6812 S. Western Ave. Chicago
1410 S. 50th Avenue Cicero

Telefonas GROvehill 0142 Telefonas Town Hall 2169

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir priemas Jūsų finansiniam stoviui

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicago's Laidotuvių Direkcijos Asociacijos

Turime Kopyčias.. Visose Miesto Dalyse

Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

LACHAWICH IR SUNUS

Phones: VIR. 6673-3
2314 WEST 23rd PLACE PHONES: VIR. 6673-3

J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. TEL.: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telefonas YARDS 1419

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE TEL. YARDS 4905

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. TEL. FULMAN 9661

PETER P. GURSKIS

Mūsų Kopyčia Air-Conditioned

650 WEST 18th STREET TEL. SKEley 5711
Vienas ir pilsė bloko į rytus nuo Halsted. Pietų gatvės pusėj.

CHICAGOS DARBO UNIJOS BENDRAI ATŽYMĖS DARBO DIENĄ

Tikimasi Virš 100,000 Darbininkų Sutraukti Į Soldier Field Pirmadienį

Nežiūrint visokių pasikėsinimų iš reakcionierių pusės prieš darbo unijas, vis tiek jos tvirtai laikosi ir veda griežtą — vieningą pasipriešinimą prieš jų puočinimus.

Darbo Dienoje (Labor Day), rugsėjo pirmą, yra ruošiamas milžiniškas masinis mitingas. Jį ruošia Amerikos Darbo Federacijos, Chicago's skyrius, kuriam sukanka 50 metų nuo jos susiorganizavimo.

Suorganizavimui tos didelės demonstracijos prielaidą stovi vietinės ADF Tarybos prezidentas William A. Lee. Prie metos tarybos priklauso 400,000 narių.

Programos išpildyme dalyvaus apie 600 įvairių artistų. Programa prasidės nuo 1:30 p. p. ir tęsis per 4 valandas. Programos pildymui tapgi atvyksta keletas Hollywoodo artistų.

Dalyvas miesto majoras Kennelly, kartu su juo atvyks sumušęs visus rekordus savo greitumu perskridime aplink pasaulį, William Odum.

Illinijos valstijos ADF prezidentas Reuben G. Soderstrom kalbės ir nurodys kaip yra kenksmingas Taft-Hartley įstatymas darbo unijoms. Tikimasi, kad bus priimtos rezoliucijos prieš tą įstatymą ir bus reikalaujama, kad jis būtų panaikintas.

Toje demonstracijoje dalyvaus ir CIO vadai. Taipgi dalyvaus ir kitų pažangiųjų unijų atstovai.

Kiekvienas unijistas ir abejaui darbininkas, turi pasistengti dalyvauti toje demonstracijoje ir bendrai pareikšti protesto žodį prieš persekiojimus darbo žmonių.

Rengėjai sako, kad iki šiol dar nėra buvę tokios puikios ir įvairios programos, kurią matysite Darbo Dienoje, Soldier Field.

Tikime, kad lietuviai darbininkai skaitys sau už pareigą dalyvauti toje išskilmėje.

Beje, rengėjai tikisi sutraukti nemažiau 100,000 publikos. Bet darbininkai turėtų jiems įrodyti, kad lengvai galima sudaryti toji demonstracija iš 200,000 ar daugiau. Visko ko reikia, tai visiems dalyvauti joje.

SUSIMUŠĖS BUSAS SU TROKU

Anksti penktadienio rytė, darbininkai važiuo į darbą, kaip ten pasitaikė, kad busas susidūrė su troku ant Archer ir California ave.

Viso sužeisti 9 asmenis ir nuvežti ant neštuvų į policijos ambulansą ir nuvežti į Southtown ligoninę.

Dabar vedamas tirinėjimas, kaip įvyko toji nelaimė.

Whiting, Ind., užsiedėgė Standar Oil Co. dirbtuves. Manoma, kad gaisras prasidėjo nuo perdaug prisirinkusių dujų.

Sužeisti gana skaudžiai trys darbininkai. Sakoma, kad sudegė virš 10,000 galonų gasolino.

Kol kas nuostolių suma dar nenustatyta.

Darbščioji Kanklietė

L. Matuzienė

LKM Choras turi nemažai darbščioji ir nuosirdžių choristų. Tačiau čia noriu kalbėti apie L. Matuzienę. Ji kiekviena darbe daug prisideda. Štai dabar, dėl apmokėjimo už rengiamus įdėjamumui rekordus, jau ji viena pati turi surinkusi \$100. Dar daugiau, ji sako, kad tikisi sukelti. Jei taip ir kiti pasidarbuotų, tai reikalinga suma jau senai būtų sukelta.

Smagu turėti savo būryje tokią darbščioji drauge. Reikėtų visiems ją pasekti ir daugiau pasidarbuoti choro labui.

F. K.

Daugelis Chicagiečių Rengiasi Vykti Į Rockfordą

Rugpjūčio 31 d., rockfordiečiai rengia šaunų pikniką, dienaščio "Vilnius" naudai. Kiek teko patirti, tai daugelis chicagiečių rengiasi vykti į Rockfordą, kad dalyvauti "Vilnius" piknike. Ypatingai toli chicagiečiai sako, kad jie jaučia sau už pareigą vykti į Rockfordą, nes daugelis rockfordiečių buvo atvykę į "Vilnius" pikniką, kuris įvyko Chicagoje.

Beje, apart publikos, kuri šiaip vyks į pikniką, dar vyks du didžiuliai Chicago's choralai, kaip tai LKM Choras ir Roseland Choras. Tikimasi, kad apie keli šimtai chicagiečių vyks į rockfordiečių pikniką.

Rep.

Westsideiečių Užkvietimas Į "Labor Day" Pikniką

LLD 116 kuopos piknikas įvyks rugsėjo (Septem.) 1 d., Darbo Dienoje (Labor Day), Liepos darže, prieš Lietuvų Tautiškas kapines, 82 st. ir Kean ave. Bus gera B. Pievų muzika šokiams. Dainuos Ex-Mainerių Choras po vadovystės Nancy Roman. Westsideiečiai atsilankovisur į parengimus ir piknikus įvairių organizacijų bei draugijų. Todėl nepamirškite Darbo Dieną praleisti su westsideiečiais.

Kvieslų.

Smangikas Nubaustas

Liepos 30 d. naktį, Joseph Bortnyak, 27 m., įsibrovė į Bradley namus, 2629 Lu-

NUŽUDŽIUSI SAVO VYRĄ, SUPIAUSTĖ IR KŪNO DALIS SUMETĖ Į UPĘ

Antradienį rastos popierinis maišas su vyro rankomis po North ave. patalgtė, ant upės kranto. Policija darė įvairius tyrinėjimus, kam turėtų priklausyti tos rankos.

Palei pirštų antspaudus surasta, kad tos rankos priklausė Anthony Sasnowski.

Po kiek laiko policijai pasisekė sumti Ann Sasnowski, kuri prisipažino, jog šeštadienio naktį nužudžiusi savo vyrą, nes jis norėjęs ją paėmsti kirvį, peilį ir puoklę ir sudorojusi savo vyrą kūną į 11 gabalų, pasikiau po kelis gabalus sudėjusi į popierinius maišus ir nešusi ir metusi nuo tilto į upę, tik du maišai nukrite ant kranto.

Keičiausia tai tas, kad pati Ann Sosnowski visai neminiminusiai pasakė policijai, kad ji daugiau negalėjusi jokių kankinimų priimti nuo savo vyro ir nusistariusi, jis ar ji turės žūti. Toliaus ji sakė: "Aš visai nesigailiu, kad tas šuva mirė. Aš taipgi nepaisau, kad reikės mirti."

Anna Sosnowski yra gimusi Lietuvoje. Vėliaus apsisvedė su Walter Bitowt, lenkų tautybės, ir atvyko į šią šalį. Jie išauklėjo dukterį Juliją, kuri dabar vedusi su Dr. B. F. Nauseda, ir sūnų Joną.

Kankliečių Ir Simpatikų Atydai

LKM Choras vyksta į Rockfordą sekmadienį, rugpjūčio 31 d. Jis yra užkviestas dainuoti Rockfordo organizacijų pikniko, kurį rengia dienaščio "Vilnius" naudai.

Tad prašome tų choristų ir choro draugų, kurie turite automobilius ir vykstate minėtą pikniką, ir dar turite juose vietas, kad sustotumėte sekmadienį, rugpjūčio 31 d., 9:30 v. ryte, prie Lietuvių Auditorijos, arba "Vilnius" svet., ir paimitumėte choristus, arba šiaip choro draugus. Už tokį pasitarimą choras bus labai dėkingas jums.

Rockfordiečiai, kas metai, rengia panašų pikniką ir jie visada būna sėkmingi. Tikime, kad ir šis piknikas bus sėkmingas, nes vien iš Chicago's rengiasi važiuoti mažiausia apie 500 žmonių. Lauksime nuosirdžios kooperacijos iš automobilių ir abetnos publikos.

ther st., išsinesė iš lovos 3 metų Charles Bradley, ir kaip jis sako, bemyluodamas jį nusmaugė.

Jury teismas, susidedantis iš 8 moterų ir 4 vyrų, pripažino jį kaltu, bet paskaitė nevisai sveiku protu, ir gerą jo praeitį, nuskyrė jį visam amžiui kalėjimo.

Pranešus nuosprendį pats Bortnyak nusistebėjo. Matomai jis jautė, kad turi būti nubaustas mirti.

Jo advokatas sako, jei jis gerai užsilaukys, tai už 20 metų gali būti paliosuotas pataisai.

Pirmas jos vyras mirė prieš kelis metus. Prieš du metus jis apsisvedė su Anthony Sosnowski.

Jos dukterė sako, kad pirmiausia ji buvusi puiki moteris ir viena iš geriausių motinų. Nieko negėrusi ir niekur neidavusi. Bet apsisvedus su Sosnowski, ji pasikėlė ir dažnai ateidavusi pirmadienį ar antradienį visą sudaužyta.

Sosnowski gyveno, 1903 North ave. Ju kaimynai sako, kad savaitės pabaigoje, visuomet girėdėvė didelį triukšmą Sosnowski bute.

Beje, Sosnowski dukterė Julija Nausedenė sako, kad jos motina keistai ir veik beprotiškai mylėjusi paskutinį vyrą ir dažnai iš perdildėjo kabinėjimosi tarpe žmonių, jai tekdavė sarmata aplaipyti.

Policija sako, kad tyrinėjė pirmo vyro mirties priežastį.

REAL ESTATE FOR SALE

PARSIDUODA vsarnamais, kuriame yra viešbutis, valgykla ir užieiga. Labai graži vieta, apie 60 mylių nuo Chicago's. Gera pigi kainos arba sulig tinkamo pasilytymo. Galite matyti savininką A. Lapęna viasda.

OBRIEPIERS HOZEL TWIN LAKES, WIS. (29-30)

PIGIAI PIGIAI!

Parsiduoda rooming house; 14 kambarai visi modernūs lengri, visose gerai rakanalai. 1-mas floras apšildomas. Didelis lotas. Parduodu sekerantai, už \$6,500. Nesuailu pridūrėti dėl ligos ir senatvės. Kreiptis: Phone: BOULEVARD 0795

GALIMA UZIMTI TUOJAUS PARSIDUODA moderniškas 6-8iu kambaru murtinis bungalovs, arti 70-tos ir Westero Ave. Gera siluma—stolieris. Gardžinis serame stovius. CHAS. BAUMANN & CO. 3065 N. Lincoln Phone LA6KVIEW 1318

PARSIDUODA TAVERNAS

ir sandvikių šopa su namu. Gyvenamoji vieta, viščiū. 1-likėlis lotas. Biznis eina 20 metų to pačioje vietoje. Parduodu dėl ligos priežasties.

3065 N. Lincoln Ave. TEL. LAF. 3478 (30)

Vietiniai Pranešimai

LIETUVIU KULTūros IR MENO RADIO KLUBAS

Jūs žinote, kad radio programų šlaikymas yra svarbus dalykas mūsų visuomenini gyvenime, todėl ir mes jus susimokėsi savo mokslai. Metinė mokėsimė—\$1.00. Mokėsi susitikti "Vilnius" adrems, pažymėdami klubo vardą.

Prie kiekvienos progos bandykite švęti nu namu. Neuzmirškite, kad Kultūros ir Mėn. Klubas mitingai bus "Vilnius" metuose 31 16 "Jelsted St. kiek vieno mėnesio trečia seređa, 7:30 v. Fin. sek. P. Mikulėnas.

LLD 116-ta kuopos (West Side) rengia pikniką Darbo Dienoje, rugsėjo 1 d., Liepos darže, prie 82-ros ir Kean Av. prielais Lietuviu Tautiškas kapines. Bus gera program. dainuos Ex-Mainerių klubo choras, vadovystė N. Roman; B. Pievų muzika šokiams.

Kurie nariai dar nuosimokėsi už 1947 metus, maloneskie rėdijoti kuopai. Nariai ir draugai kviečiame atsilankyti. (27c30) Rengėjai.

BRIGHTON PARK L.D.S. 76-tos kuonos susirinkimas įvyks rugsėjo 3 d., 6 val. vak. Dumbello sveatinė. 4523 S. Wood St. Drauzai ir drauzės, nemamirškite savo svieso kvietimams. Būkite visi ir laiku kas tik galite. (30c2) Kp. valdyba.

TOWN OF LAKE L.D.S. 102 kp. mėn. susirinkimas įvyks rugsėjo 2 d., 6 val. vak. Dumbello sveatinė. 4523 S. Wood St. Drauzai ir drauzės, nemamirškite savo svieso kvietimams. Būkite visi ir laiku kas tik galite. (30c2) Kp. valdyba.

CICERO, ILL. Cicero Moterų Klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 3 d., 6 v. v., Luosybės sveatinė. Visas klubiečiai susimokėsi už susirinkimą, nes yra labai svarbus stumanyms, kurį turime visus apkalbėti. Klubo valdyba. (30c3)

MALE AND FEMALE

REIKIA 2-ro VIREJO ar VIREJOS Humboldt Park Restaurant 2758 W. Division

HELP WANTED—FEMALE

REIKALINGA moteris daboti 4-rių ir pusės metų mergaitę; turi laikyti pas save. Rašykite, Vilnia, Box A, 2116 S. Halsted St. (29-30)

PASIKLAUSYKITE BUDRIKORADIO PROGRAMUS

Visų Mėgamamams Sekmad. WCFL Stoties 7:00 val. vak. Ketvirtad. WHCF Stoties 7:00 val. vak.

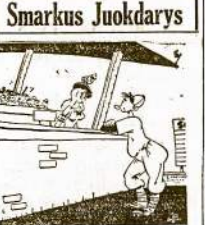
BUDRIKO KRAUTUVIŲE visuomet rasite geriausios kokybės RAKANDUS, RADIOS ir JEWELRY, prieinamiausiomis kainomis ir visuomet mandagų patarnavimą. Atsilankykite.

VISI DEPARTAMENTAI PATALPINTI VIENAME BALTAIME NAME

Krautuvė atidara kiekvieną dieną. Viskas metu atidara vakarais. Pirmadieniais ir Trečiadieniais iki 9-tai valandai.

JOS. F. BUDRIK, Inc 3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill. TEL.—CALUMET 7237

Smarkus Juokdarys

Jeigu tu nori man patikti, tai nuveik mane į KEN'S KLUBA po baldgimio.

Kenstavičiai 718 W. 31st St. VICTORY 0840

Pranešimai iš Kitur

KENOSHA, WIS. LLD 94 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 3 d., po nuosmetu 2223—52ri St., 7:30 val. vak. Visi nariai maloneskie dalyvauti; atsisveikite ir svečiū. (30c2) A. Ruseckas.

Muzikos Megėjų Piknikas

Labor Day įvyks šaunus piknikas, kurį rengia Muzikos Myletojų klubas. Piknikas atsisub pas Dan Smithą, prie Tautišku Kapinių. Dainuos Ciceros Moterų Choras. Bus nepaprastai ristytnės ir sylos demonstravimai.

Feliksas Jakaitis risis su indijonu, J. J. Bagdonas su J. Grigoniu, D. Smithas bus referere.

Visus užkviečia dalyvauti Komsija. (Skelbimas.)

Darbininkų kovos aštrėja, daugiau rūpinkimės darbininkiškos spaudos tvirtinimu. Platinkime "Vilni".

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LA.Fayette 3210 Res. Tel. REPUBLIC 0054

Jeigu neatliepia — Šauk KEZDie 2868

VALANDOS: Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet, ir nuo 6 iki 9 val. vakarais Trečiadienio vakarais ir Sekmadieniais pagal susitarimą.

TELEFONAS YARDS 3146 DR. V. A. ŠIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS PRITAIKO AKINIUS 744 W. 35th Street

Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9 Trečiadienis Lik 2 iki 4. Šventadieniais 11-12.

OFISO TELEFONAS: YARDS 4787 NAMU TEL. — PROSPECT 1930

DR. STRIKOLIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 S. Ashland Avenue Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakarė Nedėli, Sered., Subat. vakarais tik pagal sutartį.

OFISO TEL.: VIRGINIA 0038 NAMU — BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue Ofiso valandos: 1-3 ir 6-8:30 P. M. Trečiadieniais pagal sutartį.

PHONE: YARDS 6921 REZIDENCIJOS — KENWOOD 6107

DR. BERTASH 756 West 35th Street

(Camp. 35th ir S. Halsted St.) Valand.: 1 iki 3, ir 6:30 iki 9:30 P. M. Trečiadi. ir Šeštadi. nuo 1 iki 3 popiet.

Rez. 4826 S. Kimbark PHONE GROVEHILL 3111

DR. A. K. BUTKO LIETUVIS KOJU SPECIALISTAS

7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 yto iki 9 vakaruo.

Phone Yards 7772 DR. B. C. BRUZAS DENTISTAS 4003 Archer Avenue (Arti California Ave.)

VALANDOS: nuo 9 ryto iki 8 vakaruo Trečiadieniais susitarus.

TELEFONAS YARDS 2246 DR. C. Z. VEZEL DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street)

VALANDOS: 9 ryte iki 8 vak. Trečiadi. susitarus.

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas Tel. YARDS 1829 Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaišo

Ofisas ir Akinius Ištaišo 3401 S. HALSTED STREET kampas 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Trečiadien. nuo 10 iki 12 val. diena

Geriausia Proga

Jei turite pardavimui nama, būnė, ar ūkė, tai skelbikites "Vilnyje", — turėsite pasisekmes.

Taipgi lei nori žaisti darbininkai ar darbininke,—paselbkite "Vilnyje". Būrimo reikalavimai kreipkitės į Darbininkų Spaustuvę 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

SVARBU ORGANIZACIJOMS IR PAVIENIAMS Jei turite bile koki spaudos darbą ir norite, kad būtų greitai atliktas, kreipkitės į Darbininkų Spaustuvę — greitai pauste darba. 3116 South Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel. Victory 7226

Motor Caoch busas susidūrė su gatvekaru ir sužeidė 11 žmonių. Sakoma kad neskaudžiai sužeisti. Tačiau sužeistieji buvo nuvežti į St. Lukes ligoninę.